

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

Ročná záverečná správa

o činnosti Slovenského
národného strediska
pre ľudské práva
za rok **2021**

Názov: Ročná záverečná správa za rok 2021

Vydalo: Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Bratislava, 2022

Fotografie: Jakub Kováč, SNSLP

Grafika: Kovidesign

Kamila Černáková

Za obsah a jazykovú úpravu zodpovedajú autori a autorky.
Text neprešiel jazykovou korektúrou.

Nepredajné

ISBN: **978-80-99917-37-9**

Obsah

	ÚVODNÉ SLOVO	5
I.	IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	6
II.	POSTAVENIE A ÚLOHY	8
III.	ČINNOSŤ A VÝSTUPY	10
	PRÁVNA ČINNOSŤ	12
	EXTERNÁ ČINNOSŤ A MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY	24
	KOMUNIKÁCIA	46
	VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ	50
	VZDELÁVACIA ČINNOSŤ	55
	OSTATNÉ ÚLOHY	69
IV.	FINANČNÉ HOSPODÁRENIE	71
	PRÍLOHY	75

Úvodné slovo

Ročná záverečná správa Slovenského národného strediska pre ľudské práva predstavuje prehľad výsledkov najdôležitejších úloh a aktivít, ktorým sme sa venovali v roku 2021.

Naším spoločným cieľom a zámerom bolo -vo vnútroštátnom i medzinárodnom kontexte- preukázať svoju inštitucionálnu i osobnú odbornosť, významným spôsobom zvýšiť dôveryhodnosť a viditeľnosť SNSLP vo verejnom priestore, v súlade so svojim poslaním, dôstojne splniť očakávania i záväzky, ktoré nám vyplývajú z mandátov národnej inštitúcie na podporu a ochranu ľudských práv a národného antidiskriminačného orgánu.

Všetky svoje zákonné a zásadné činnosti sme vykonávali aj v kritickom pandemickom období s nevyhnutnou dávkou odvahy, zánietenia a vytrvalosti, samozrejme reflektujúc individuálne, skupinové aj spoločenské

dopady protipandemických opatrení, s plným vedomím potreby sústrediť sa nielen na krátkodobé reakcie, ale predovšetkým na dlhodobý horizont predpokladaných ľudskoprávných dosahov a dôsledkov.

Profesionálne i ľudsky rešpektujeme a vyznávame hodnoty slobody, demokracie, rovnosti, nediskriminácie, pluralizmu, právneho štátu, úcty k ľudskej dôstojnosti a rešpektovaniu ľudských práv, vrátane práv osôb patriacich k menšinám.

Veríme, že Vás „odpočet“ našich najvýznamnejších zistení a výsledkov zaujme.

S úctou

Silvia Porubánová
výkonná riaditeľka SNSLP

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

I. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Sídlo:

Laurinská 18, 811 01 Bratislava 1

IČO:

30 807 549 (pridelené Štatistickým úradom SR)

Štatutárny orgán:

PhDr. Silvia Porubánová - výkonná riaditeľka

Forma zriadenia:

Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva - Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov

7

Právna forma:

Nezávislá právnická osoba zriadená zákonom
Nezapisuje sa do Obchodného registra

Riadiaci a kontrolný orgán:

Správna rada

Predseda Správnej rady:

doc. JUDr. Peter Varga, PhD.

Kontrolný orgán na hospodárenie s finančnými prostriedkami:

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Kontakt:

telefón: 02/208 501 14

e-mail: info@snslp.sk

www.snslp.sk

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

II. POSTAVENIE A ÚLOHY

Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (ďalej ako „Stredisko“) bolo zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (ďalej ako „zákon č. 308/1993 Z. z.“), s účinnosťou od 1. januára 1994 na základe medzinárodnej zmluvy (Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou Spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva - Oznamenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 29/1995 Z. z.). Podľa citovaného zákona je Stredisko nezávislou právnickou osobou sui generis, ktorá sa nezapisuje do Obchodného registra.

Podrobnosti o vnútorných pomeroch Strediska upravuje Štatút Strediska, ktorý je v súlade s citovanou medzinárodnou zmluvou, obsahujúcou tiež

záväzok vlády Slovenskej republiky (ďalej ako „SR“) finančne zabezpečiť udržateľnosť a právnu a prevádzkovú nezávislosť Strediska.

Stredisko ako nezávislá právnická osoba plní nezastupiteľné úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd a dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania.

Od roku 2004 je činnosť Strediska úzko spätá s uplatňovaním antidiskriminačnej legislatívy v SR, kedy zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) ustanovil Stredisko ako jedinú slovenskú inštitúciu pre rovnoprávnosť, t. j. pre posudzovanie dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona.

Stredisko v zmysle zákona č. 308/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov najmä:

- monitoruje a hodnotí dodržiavanie ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- zhromažďuje a na požiadanie poskytuje informácie o rasizme, xenofóbii a antisemitizme v SR, uskutočňuje výskumy a prieskumy na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv, zhromažďuje a šíri informácie v tejto oblasti,
- pripravuje vzdelávacie aktivity a podieľa sa na informačných kampaniach s cieľom zvyšovania tolerance spoločnosti,
- zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie a zastupuje účastníkov v konaní vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vydáva na požiadanie fyzických osôb alebo právnických osôb alebo z vlastnej iniciatívy odborné stanoviská vo veciach dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona,
- vykonáva nezávislé zisťovania týkajúce sa diskriminácie,
- vypracúva a uverejňuje správy a odporúčania o otázkach súvisiacich s diskrimináciou,
- poskytuje knižničné služby a iné služby v oblasti ľudských práv.

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

III. ČINNOSŤ A VÝSTUPY

Prierezová úloha:

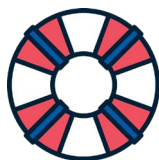
Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020

Správa o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020 bola v súlade so zákonom o zriadení Strediska zverejnená dňa 30.4.2021 na webovej stránke Strediska.

Odkaz na Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020: <https://www.snsip.sk/nasa-cinnost/monitoring-a-reporting/sprava-o-dodrziavani-ludskych-prav/>

PRÁVNA ČINNOSŤ

V rámci zabezpečovania právnej pomoci obetiam diskriminácie a prejavov intolencie a napĺňania

ľudskoprávneho mandátu Stredisko zrealizovalo:

Vypracovanie metodických postupov k poskytovaniu právnej pomoci obetiam prejavov intolencie; osobitne interpretačné vymedzenie „prejavov intolencie“ a ich následná implementácia; osobitne interpretačné vymedzenie „poskytuje služby v oblasti ľudských práv“.

Metodické postupy sú k dispozícii všetkým zamestnankyniam a za-

mestnancom Strediska prostredníctvom „zdieľanej pracovnej plochy“.

Poskytovanie komplexnej právnej pomoci obetiam porušenia zákazu diskriminácie, vrátane monitorovania a vyhodnocovania dôvodnosti implementácie inštitútu verejnej žaloby.

12

Stredisko eviduje spolu 131 podnetov, v rámci ktorých klientky a klienti namietali nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania, resp. **porušenie zákazu diskriminácie.** V jedinom prípade namietanej diskriminácie neidentifikovalo antidiskriminačným normatívom chránenú oblasť namietanej diskri-

minácie. Vo zvyšných 130 prípadoch postupovalo v rámci vybavovania podnetu v súlade s jeho antidiskriminačným mandátom.

Klientky a klienti namietali porušenie zákazu diskriminácie v 82 prípadoch, pokiaľ ide o oblasť pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov. Stredisko posudzovalo možné nedodržanie zásady rovnakého zaobchádzania v 13 prípadoch v rámci oblasti poskytovania tovarov a služieb, v 10 prípadoch v rámci oblasti vzdelávania, v 7 prípadoch v oblasti zdravotnej starostlivosti, v 16 prípadoch v oblasti sociálneho zabezpečenia v 2 prípadoch v oblasti výkonu práv vo väzbe. Až v 25 prípadoch nedokázali klientky a klienti stotožniť možný motív menej priaznivého zaobchádzania s tzv. antidiskriminačnou legislatívou zakázanými dôvodmi takéhoto zaobchádzania.

Dominantnými kritériami namietaného menej priaznivého zaobchádzania boli tie, ktoré antidiskriminačná legislatíva explicitne nechráni. Išlo o 73 prípadov, kedy Stredisko posudzovalo dôvodnosť podradenia týchto kritérií pod zákaz diskriminácie z dôvodu iného postavenia. Príkladmo išlo o kritériá zaočkovanosti proti ochoreniu covid-19, stupňa dosiahnutého vzdelania, trvalého pobytu, počtu vychovaných detí, druhu zamestnania, či štátnej príslušnosti.

V poradí druhými najpočetnejšími prípadmi namietanej diskriminácie boli prípady namietaného menej priaznivého zaobchádzania z dôvodu pohlavia a veku. Vo vzťahu k obom týmto dôvodom eviduje Stredisko po 8 podnetov. Ďalej eviduje 4 prípady namietanej diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia, príslušnosti k národnosti a príslušnosti k etnickej skupine. V 3 prípadoch sa na Stredisko obrátili s podnetmi klientky a klienti namietajúci diskrimináciu z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti. Dve osoby namietali porušenie zákazu diskriminácie z dôvodu ich rodinného stavu.

Stredisko eviduje po jednom prípade namietanej diskriminácie z dôvodov sexuálnej orientácie, sociálneho pôvodu a náboženského vyznania. V jednom prípade sa na Stredisko obrátila osoba namietajúca diskrimináciu z dôvodu rodovej identity.

Stredisko dopĺňa, že vo viacerých prípadoch označovali klientky a klienti viac než jeden dôvod údajného menej priaznivého zaobchádzania v rámci jedného podnetu.

Zo 131 prípadov namietanej dis-

kriminácie vyhodnotilo Stredisko 16 podnetov ako dôvodných, t. j. konštatovalo diskrimináciu v zmysle ustanovení zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačného zákona) (ďalej aj ako „antidiskriminačný zákon“). Až v 12 dôvodných podnetoch išlo o diskrimináciu z dôvodu iného postavenia. Stredisko eviduje po jednom dôvodom podnete vekovej diskriminácie, diskriminácie založenej na pohlaví, diskriminácie z dôvodu príslušnosti k etnickej skupine a napokon diskriminácie z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

V 3 ďalších prípadoch dospelo k dôvodným záverom o zrejmom porušení článku 12 ods. 2 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky. V týchto prípadoch stotožnilo zakázaný motív s tzv. iným postavením obetí diskriminácie.

Stredisko poskytovalo v kalendárnom roku 2021 bezplatnú **právnú pomoc vo forme zastupovania v civilnom súdnom konaní v antidiskriminačných sporoch v 4 prípadoch**.

V 2 prípadoch o konania začaté ešte pred začiatkom kalendárneho roka 2021. Vo zvyšných dvoch podalo žaloby v mene klientiek v kalendárnom roku 2021. V prvom prípade ide o zastupovanie klienta v antidiskriminačnom spore v oblasti pracovnoprávných a im obdobných právnych vzťahov, kde k jeho diskriminácii došlo z dôvodu iného postavenia, do ktorého sa dostal v dôsledku sexuálneho pomeru konateľkou zamestnávateľa. V druhom prípade ide o zastupovanie maloletej klientky antidiskriminačnom spore v oblasti

prístupu k vzdelávaniu, kde k jej diskriminácii došlo z dôvodu jej iného postavenia v kumulácii s chráneným dôvodom zdravotného postihnutia. V tzv. „nových konaniach“ (začatých v roku 2021) ide o diskrimináciu v oblasti poskytovania služieb na základe iného postavenia (trvalého pobytu) žalobkýň. V druhom prípade ide o žalobu vo veci diskriminácie v oblasti pracovnoprávných vzťahov, založenú na inom postavení žalobkyne (bez špecifikácie rozhodného kritéria). V 1 prípade v roku 2021 rozhodol Krajský súd v Nitre vo veci, v rámci ktorej Stredisko zastupovalo obeť diskriminácie.

Stredisko eviduje **3 prípady za rok**

2021, v rámci ktorých uzavrelo v mene klientiek a klientov dohody o mimosúdnom urovnaní antidiskriminačných sporov. Všetky tieto dohody boli podmienené povinnosťou mlčanlivosti. Z tohto dôvodu nie sú informácie o nich verejne dostupné.

V kalendárnom roku 2021 vydalo Stredisko celkovo **29 odborných stanovísk týkajúcich sa namietaného nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania**, pričom 25 z nich zverejnilo na svojom webovom sídle. Zvyšné 4 odborné stanoviská nezverejnilo z dôvodov na strane klientov, resp. na ich výslovnú žiadosť.

Výber zo stanovísk a iných zaujímavých prípadov:

1. Klientka namietala diskrimináciu z dôvodu pohlavia, keďže jej ako predsedníčke predstavenstva nebola vyplatená variabilná zložka odmeny. Zvyšných členov predstavenstva, mužov, zamestnávateľ mimoriadne odmenil. Stredisko sa v odbornom stanovisku najskôr muselo vysporiadať s otázkou či je možné funkciu člena štatutárneho orgánu podriaďiť pod oblasť vecnej pôsobnosti antidiskriminačného zákona. Oblasť vecnej pôsobnosti bola splnená, nakoľko funkcia člena štatutárneho orgánu spĺňala základné znaky závislej práce a preto sa táto funkcia v zmysle práva EÚ tiež považuje za zamestnanca. K dôvodu pohlavia sa nepodarilo nájsť dostatočné nepriame dôkazy na to, aby bolo možné identifikovať skutočnosť, ktorým svedčí vyvrátiteľná právna domnienka o nevyplatení variabilnej zložky odmeny práve z dôvodu pohlavia.

Odkaz na odborné stanovisko:
<https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-Moznost-subsumovania-vykonu-funkcie-clena-predstavenstva-pod-oblast-antidiskriminacneho-zakona.pdf>

2. Klient namietal diskrimináciu z dôvodu pohlavia na základe tehotenstva/materstva. Organizačnou zmenou ministerstva boli zrušené viaceré pracovné miesta. Medzi zrušenými pracovnými miestami boli aj pracovné miesta zamestnankyň, ktoré boli tehotné/na materskej dovolenke. V namietanej veci bola identifikovaná oblasť pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov. Pri dôvode nebolo možné preukázať účelovosť rozhodnutia, ktorého úmyslom by bola diskriminácia tehotných zamestnankyň, ale-

bo zamestnankyň na materskej alebo rodičovskej dovolenke. Stredisko preto nedospelo k záveru o porušení zákazu diskriminácie.

Odkaz na odborné stanovisko:
<https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-nemoznost-identifikacie-diskriminacneho-dovodu-pohlavia-pri-organizacnej-zmene.pdf>

3. Klient požiadal Stredisko o vydanie odborného stanoviska. Namietal diskrimináciu v oblasti pracovnoprávných a obdobných právnych vzťahov. Tá mala spočívať v údajnom neplatnom skončení pracovného pomeru výpoveďou zo strany zamestnávateľa. Ako dôvod skončenia pracovného pomeru uviedol pomsť zamestnávateľa, ktorý je v zriaďovateľskej právomoci mesta za kritiku vedenia mesta, ktorú ako poslanec Mestského zastupiteľstva smeroval voči jeho vedeniu. Posúdenie otázky, či zamestnávateľ porušil zákaz diskriminácie, si vyžaduje zodpovedanie predbežnej právnej otázky – určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, ktoré patrí do pôsobnosti všeobecných súdov.

Odkaz na odborné stanovisko:
<https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-Namietana-diskriminacia-pri-skonceni-pracovneho-pomeru-a-neyhnutnost-urcenie-neplatnosti-skoncenia-pracovneho-pomeru-rozhodnutim-sudu.pdf>

4. Stredisko vydalo odborné stanovisko k nemožnosti subsumovania rozdielnych právnych názorov pod „iné postavenie“ a vyhodnoteniu zákonnosti pokynov zamestnávateľa. Klient požiadal o vydanie odborného stanoviska vo veci možného poruše-

nia zásady rovnakého zaobchádzania zo strany jeho bývalého zamestnávateľa z dôvodu iného postavenia. Stredisko nedospelo v klientovom prípade k dôvodnému záveru o diskriminácii v oblasti pracovnoprávných vzťahov z dôvodu iného postavenia. Neeviduje ani žiadnu súdnu interpretáciu, v zmysle ktorej by súd dospel k záveru o porušení zákazu diskriminácie v oblasti pracovnoprávných vzťahov z dôvodu iného postavenia, ktoré by spočívalo v rozličných právnych či iných názoroch dotknutej osoby a nadriadeného zamestnanca.

Odkaz na odborné stanovisko: <http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-Nemoznost-subsumovania-rozdielných-pravných-názorov-pod-ine-postavenie-a-vyhodnotenia-zakonnosti-pokynov-zamestnavateľa.pdf>

16

5. Stredisko vypracovalo odborné stanovisko k diskriminácii zamestnancov z dôvodu nesprávnej právnej interpretácie prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov zo strany zamestnávateľa. Klientka požiadala o vydanie odborného stanoviska vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania zo strany jej bývalého zamestnávateľa z dôvodu neuznania odpracovaných rokov u právneho predchodcu zamestnávateľa. Stredisko dospelo k dôvodnému záveru o jej priamej diskriminácii v oblasti pracovnoprávných vzťahov, a to z dôvodu iného postavenia. Príčinnú súvislosť medzi právnou interpretáciou prechodu práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov zo strany zamestnávateľa vo vzťahu k zamestnancom okresných a krajských úradov, a na to nadväzujúcim poskytnutím nižšej odmeny a odchodného pri prvom skončení

štátnej služby po preukázaní nároku na starobný dôchodok z dôvodu nezapočítania odpracovaných rokov na okresných a krajských úradoch, Stredisko považovalo za preukázanú.

Na žiadosť klientky Stredisko nezverejnilo stanovisko ani v anonymizovanej podobe.

6. Zamestnanec pracujúci na covid oddelení v NSP – niektorým zamestnancom neboli vyplatené odmeny za prácu na covid oddelení vo výške, na ktorú mali nárok podľa verejného prísľubu premiéra SR. Na základe žiadosti o vyjadrenie adresovanej vedeniu nemocnice (na vedomie VÚC a ministromi zdravotníctva SR), v ktorej nebolo uvedené meno konkrétneho pracovníka, a následnej ďalšej komunikácie s vedením nemocnice, došlo k náprave protiprávneho stavu – všetkým zamestnancom pracujúcim na covid oddelení boli doplatené nesprávne vyplatené odmeny za predchádzajúci mesiac a za aktuálny mesiac im už boli vyplatené v správnej výške.

7. Poistenkyňa VŠZP trpiaca svalovou muskulárnou atrofiou typu 1A - VŠZP jej odmietla udeliť súhlas s úhradou lieku Zolgensma (v sume cca 2 mil. EUR) napriek tomu, že v prípade inej poistenkyne tento súhlas udelila. Vzhľadom na to, že boli v porovnateľnej situácii, neexistoval jediný legitímny dôvod na odmietnutie úhrady lieku v prípade klientky. Po tom, ako Stredisko oslovilo poisťovňu a ako došlo k zverejneniu prípadu v médiách (ku ktorému som sa vyjadrovala v Správach RTVS a v relácii Reportéri), sa VŠZP dohodla s výrobcom lieku a vydala nové rozhodnutie o súhlase s úhradou lieku pre klientku Strediska.

8. Občianske združenie namietało diskrimináciu skupinu drogovó závislých pacientov v prístupe k liečbe chronickej hepatitídy C priamo pôsobiacimi antivirotikami v dôsledku indikačného obmedzenia určeného v rozhodnutiach Ministerstva zdravotníctva SR (ďalej ako „MZ SR“) o kategorizácii týchto liekov. Drogovo závislí pacienti majú nárok na úhradu liekov zo zdravotného poistenia iba v prípade 12-mesiacov trvajúcej abstinencie dokladovanej nálezom psychiatra a jej preukazovaním v 3-mesačných intervaloch. Keďže drogová závislosť neznižuje účinnosť liečby a iná alternatíva bezpečnej a účinnej liečby chronickej hepatitídy C nie je v SR dostupná, Stredisko konštatovalo porušenie ústavného normatívu zákazu diskriminácie rozhodnutiami MZ SR.

Odkaz na odborné stanovisko:
<https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-Diskriminacia-drogo-vo-zavislych-pacientov-pri-vykone-prava-na-bezplatnu-zdravotnu-starostlivost.pdf>

9. Stredisko vydalo odborné stanovisko, ktorého predmetom bolo posúdenie súčasného znenia zákona o sociálnom poistení. Dôvodom bola absencia úpravy nároku žien, matiek s jedným dieťaťom, na vdovský dôchodok po jednom roku od smrti manžela. Stredisko dospelo k záveru, že ustanovenie zákona o sociálnom poistení, je v rozpore s Ústavou SR a predstavuje porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy SR v spojení s čl. 39 ods. 1 Ústavy SR.

Odkaz na odborné stanovisko:
<https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-Diskriminacia-vdov-s-jednym-dietatom.pdf>

10. Stredisko vydalo odborné stanovisko k podmieňovaniu členstva v dobrovolnom hasičskom zbore obce v štatúte DHZO trvalým pobytom žiadateľa. Podávateľom bola právnická osoba – obec, ktorá štatút DHZO vydala. Stredisko preskúmalo dodržiavanie rovnosti pri výkone základného práva na združovanie. Dôvodom rozdielneho zaobchádzania bol chránený dôvod iné postavenie - trvalý pobyt. Diskriminácia nebola nepreukázaná z dôvodu dovoleného rozdielneho zaobchádzania.

Odkaz na odborné stanovisko:
<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-diskriminacia-a-podmienky-clenstva-v-dobrovolnom-hasicskom-zbore-obce.pdf>

11. Stredisko vydalo odborné stanovisko k možnej diskriminácii pri výkone povolania učiteľky základnej školy. Tá namietala priamu diskrimináciu, obťažovanie a nabádanie na diskrimináciu. Stredisko ich nevyhodnotilo ako pravdepodobné v kontexte vyvrátiteľnej právnej domnienky. V dôsledku absencie viacerých znakov diskrimináciu nekonštatovalo.

Odkaz na odborné stanovisko:
<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-diskriminacia-v-pracovnopravnych-vztahoch.pdf>

12. Stredisko vydalo odborné stanovisko v právnej veci diskriminácie pri výkone práce vo verejnom záujme, teda v oblasti pracovnoprávných vzťahov. Vec posudzovalo v kontexte možnej nepriamej diskriminácie, obťažovania a nabádania na diskrimináciu. Motívom menej priaznivého zaobchádzania bolo iné postavenie obete diskriminácie, spočívajúce v neformálnom oznamovaní pro-

tispoločenskej činnosti na pracovisku. Stredisko dospelo k dôvodnému záveru o diskriminácii. Nápravu sa v zmierovacom konaní nepodarilo dosiahnuť. Stredisko tak zastupuje klientku v antidiskriminačnom spore v civilnom súdnom konaní.

13. Stredisko vydalo odborné stanovisko v právnej veci možnej diskriminácie pri skončení pracovného pomeru z dôvodu veku a súčasne k odlišnému zaobchádzaniu vo vzťahu k pedagogickým zamestnancom z dôvodu ich iného postavenia (novela Zákonníka práce). V oblasti pracovnoprávných vzťahov skúmalo, či došlo k prípadnej priamej vekovej diskriminácii. V druhej časti posudzovalo možnú diskrimináciu založenú na inom postavení v zmysle druhu vykonávanej práce podľa osobitného zákona. V prvej časti stanovisko, na rozdiel od tej druhej, skonštatovalo diskrimináciu.

Odkaz na odborné stanovisko:
<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-k-poruseniu-principu-rovnosti-pri-skonceni-pracovneho-pomeru-z-dovodu-dosiahnutia-veku-65-rokov.pdf>

14. Klient sa zúčastnil výberového konania, ktoré vyhlásila Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky na funkciu súdneho poradcu. Jednou z požiadaviek výberového konania bola aj bezpečnostná preverka stupňa „dôverná“. Úspešne absolvoval výberové konanie a bol prijatý do štátnozamestnaneckého pomeru. Krátko po nástupe sa dozvedel, že v kancelárii je skupinka súdnych poradcov a analytikov, ktorí boli prijatí pred 1. januárom 2018 (v čase ich prijatia bola podmienkou prijatia preverka stupňa „vyhradená“). Tejto skupinke bola

po ich nesúhlase s plošným zvýšením stupňa preverky zo strany Kancelárie daná možnosť výberu, a teda či im v budúcnosti bude vykonaná bezpečnostná preverka na stupeň „vyhradená“ (1. stupeň), alebo budú súhlasiť s vykonaním preverky „dôverná“ (2. stupeň). Kancelária odôvodňovala zvýšenie stupňa preverky potrebou zaistiť odborné právne a administratívne personálne zázemie pre rozhodovaciu činnosť sudcov ústavného súdu a zároveň potrebou dodržať povinnosti pri ochrane utajovaných skutočností. Stredisko dospelo k záveru, že posúdenie toho či v danom prípade došlo k diskriminácii je závislé od vyhodnotenia predbežnej otázky, na zodpovedanie ktorej je príslušný súd.

15. Klientka, zamestnankyňa Štátnej školskej inšpekcie namietala, znenie Dodatku č. 1 ku Kolektívnej zmluve na rok 2021, na základe ktorého zamestnávateľ poskytne zamestnancovi mimoriadny deň pracovného voľna s náhradou platu na regeneráciu po očkovaní proti covid-19. Cieľom poskytnutého pracovného voľna je podporiť zamestnancov, ktorí si chcú chrániť svoje zdravie aj zdravie kolegov a zabezpečiť tak bezproblémový chod služobného úradu. Stredisko v danom prípade nedospelo k dôvodnému záveru o diskriminácii, a to najmä z dôvodu, že v posudzovanom prípade sa očkovaní zamestnanci a neočkovaní zamestnanci nenachádzali v porovnateľnej situácii, a teda nie je možné ani hovoriť o menej priaznivom zaobchádzaní zo strany zamestnávateľa.

16. Klient sa na Stredisko obrátil so žiadosťou o vydanie odborného stanoviska k otázke, či je konanie zamestnávateľa diskriminačné pokiaľ

poskytuje materiálne benefity tým zamestnancom, ktorí sú očkovaní proti ochoreniu covid-19. Zámerom poskytnutia takéhoto benefitu má byť snaha zamestnávateľa motivovať ostatných zamestnancov, aby sa dali zaočkovať a tým chránili svoje zdravie, ale aj bezproblémovú prevádzkyschopnosť podniku. Zamestnávateľ uvažoval nad zavedením benefítov pre očkovaných zamestnancov vo forme priamo finančného benefitu alebo preplatenie telefonického paušálu. Stredisko dospelo k záveru, že v prípade materiálnych benefítov, ktoré navrhuje zamestnávateľ, by mohlo dôjsť nielen k diskriminácii neočkovaných zamestnancov, ale aj k porušeniu princípu rovnakého odmeňovania zamestnanca zakotveného v Zákonníku práce.

Odkaz na odborné stanovisko: <https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/OS-Poskytovanie-benefitov-zaockovanym-zamestnancom.pdf>

17. Stredisko vypracovalo odborné vyjadrenie na účely súdneho konania v právnej veci segregácie rómskych rodičiek v prešovskej nemocnici, a to na dožiadanie Poradne pre občianske a ľudské práva (verejná žaloba podaná v roku 2013), v spolupráci s ktorou vyhodnocuje aj ďalšie možnosti v kontexte aplikácie ustanovenia o oprávnení podávania verejných žalôb. V mnohých prípadoch je omnoho efektívnejším postupom mimosúdne riešenie diskriminácie (s tým súvisia aj uzavreté dohody o mimosúdnom urovaní). Verejné žaloby sú v súčasných legislatívnych podmienkach absolútne neefektívnym nástrojom odstraňovania diskriminácie.

Nezávislé zistovania

Stredisko zrealizovalo viacero nezávislých zistovaní. Okrem tých, ktoré súviseli s explicitne vymedzenými úlohami z Plánu činnosti (monito-

ring pracovnej inzercie) ide o 3 nezávislé zistovania, ktorých obsah je dostupný na jeho webovom sídle.

Pracovná inzercia

Správa z Monitoringu pracovnej inzercie je zverejnená na webovom sídle Strediska: http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Monitoring_pracovnej-inzercie.pdf. Zo zistení je zrejmé, že až 75 % Strediskom analyzovanej pracovnej inzercie vykazovalo možné diskriminačné znaky. Najčastejšie mohlo ísť o rodovú a vekovú diskrimináciu. Ponuka práce

v mladom či dynamickom kolektíve predstavuje na prvý pohľad vekovú diskrimináciu. Atraktívna ponuka práce určená výlučne mužom je na prvý pohľad diskrimináciou žien. Požiadavka zaslania fotografie, či vlastníctva motorového vozidla môže predstavovať diskrimináciu v oblasti predzmluvných pracovnoprávných vzťahov.

20

Segregačné praktiky ubytovania Rómov v ubytovacích zariadeniach

Správa zo situačného testingu a jej výsledky sú zverejnené na webovom sídle Strediska: <http://www.snslp.sk/wp-content/>

[uploads/Situacny_testing_ubytovne.pdf](http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Situacny_testing_ubytovne.pdf). Zo zistení Strediska vyplýva, že diskriminácia Rómov a Rómiek v oblasti poskytovania ubytovacích služieb v robotníckych ubytovniach nie je bežným javom. Rómovia a Rómky majú sťažený prístup k ubytovaniu v robotníckych ubytovniach situovaných v Bratislavskom, Košickom a Trnavskom samosprávnom kraji. Stredisko bude situáciu v týchto oblastiach monitorovať a vyhodnocovať naďalej.

Segregácia rómskych detí v oblasti vzdelávania

Metodika postupov je dostupná zamestnankyniam a zamestnancom

prostredníctvom zdieľanej pracovnej plochy.

Vybrané aspekty tzv. liekovej politiky a jej prima facie diskriminačné rozmery

Právna analýza je zverejnená na webovom sídle Strediska, a to v časti nezávislých zisťovaní (<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/NZ-Podsudenie-ustavnosti-pravnej-upravy-uhrad-tzv.-vynimkovych-liekov-1.pdf>). Stredisko dospelo k dôvodnému záveru o rozpore s princípom rovnosti a zásadou zákazu diskriminácie v zmysle čl. 12 ods. 1 a ods. 2 Ústavy v spojení s ústavným právom na zdravie a bezplatnú zdravotnú starostlivosť na základe zdravotného poistenia. Právna úprava znevýhod-

ňuje skupinu pacientov, ktorí potrebujú výnimkový liek, v porovnaní so skupinou pacientov, ktorí potrebujú kategorizovaný liek, rozdielnou mierou garancie výkonu ich základného práva. Zákonodarcu tým, že ponechal rozhodovanie o odsúhlasení úhrady výnimkových liekov na zdravotné poisťovne bez stanovenia jednoznačných podmienok, za splnenia ktorých by pacientom vznikol nárok na ich úhradu, porušil výhradu zákona stanovenú v čl. 40, čl. 51 ods. 1 a v čl. 13 ods. 2 Ústavy.

21

Monitoring v oblasti práva na ochranu zdravého životného prostredia

Splnenie úlohy je po vzájomnej dohode v kompetencii Organizačného útvaru výskumnej činnosti. Bližšie pozri: Výskum - Príprava tematickej

správy - právo na ochranu životného prostredia, právo na informácie o životnom prostredí a dopady zmeny klímy na ľudské práva na str. 51.

Uplatnenie zdravotne postihnutých osôb na trhu práce – analýza prekážok a noriem zákazu diskriminácie

Stredisko publikovalo výstup pod názvom Uplatnenie zdravotne postihnutých osôb na trhu práce, s podnázvom Systematika legislatívnych prekážok a zistení: <http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Uplatnenie-zdravotne-postihnutych-osob-na-trhu-prace-1.pdf>. Akcentuje, že

podmienenie príspevku na pracovného asistenta zriadením chránenej dielne alebo chráneného pracoviska je implementačným nedostatkom Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v Slovenskej republike. Sankcie za nesplnenie povinnosti zamestnávať osoby

so zdravotným postihnutím sú nízke. Limitovaná finančná pomoc pre zamestnávateľov zo strany úradov práce, sociálnych vecí a rodiny na podporu zamestnania osôb so zdravotným postihnutím je nedostačujúca. Zamestnávateľia nevytvárajú konkrétne opatrenia, ktorých cieľom

by bolo uľahčenie profesijnej a spoločenskej integrácie ľudí s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia. Vytvorenie a zákonné vymedzenie novej pracovnej pozície „pracovný asistent pre začlenenie“ by podporilo uplatnenie osôb so zdravotným postihnutím v zamestnaní.

Vypracovanie metodiky k monitoringu legislatívnych procesov a k vyhodnocovaniu výsledky ingerencie v rámci medzirezortných pripomienkových konaní a jej následná implementácia

22

Internú metodiku k monitorovaniu a zapájaniu sa do legislatívnych procesov vypracovalo Stredisko v rámci Externej činnosti a medzinárodných vzťahov s cieľom formalizovať postupy monitorovania legislatívnych procesov a participácie na nich, určenia zodpovedných osôb podľa organizačnej štruktúry a vymedze-

nia priorit Strediska pri monitorovaní legislatívnych procesov. Interná metodika zároveň upravuje postup pri pripomienkovaní alebo vydávaní stanovísk k legislatíve a politikám a vyhodnocovanie dopadov participácie Strediska na legislatívnych procesoch.

Vypracovanie hodnotiacej právnej analýzy k ústavným zmenám prijatým Národnou radou Slovenskej republiky v kalendárnom roku 2020

Hodnotiaca právna analýza je zverejnená na webovom sídle Strediska: http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Ustavne_zmeny.pdf. Stredisko konštatuje absenciu adekvátnych kontrolných mechanizmov, ktoré by kompenzovali odňatú právomoc Ústavného súdu posudzovať súlad ústavných zákonov s Ústavou.

Opätovné predĺžovanie núdzového stavu musí podliehať predbežnému ústavnoprávnemu testu proporcionality. Opatrenia, ktorými sú obmedzované ľudské práva a základné slobody musia byť zrozumiteľné, predvídateľné a mali by obsahovať záruky proti ich zneužitiu.

Vypracovanie komparatívnej právnej analýzy porušenia zákazu diskriminácie vo forme sexuálneho obťažovania v rámci členských krajín Európskej únie

Komparatívna právna analýza verejnosti dostupná prostredníctvom webového sídla Strediska: <http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Diskriminacia-vo-forme-sexualneho-obtazovania.pdf>. Zo záverov vyplýva, že obeťami diskriminácie vo forme

sexuálneho obťažovania sú najmä ženy. Ďalším osobitne zaujímavým poznatkom je skutočnosť, že sexuálne obťažovanie predstavuje mimoriadne ťažko preukázateľnú formou diskriminácie.

Vypracovanie metodického prevenčného mechanizmu pre zamestnávateľov vo vzťahu k predchádzaniu diskriminácie vo forme sexuálneho obťažovania na pracoviskách

Metodický prevenčný mechanizmus pre zamestnávateľov je dostupný na webovej stránke Strediska: [https://www.snslp.sk/wp-content/upload-](https://www.snslp.sk/wp-content/uploads-s/10-zasad-pomoci.pdf)

[s/10-zasad-pomoci.pdf](https://www.snslp.sk/wp-content/uploads-s/10-zasad-pomoci.pdf). Jeho obsahom je 10 zásad pomoci obetiam sexuálneho obťažovania na pracoviskách.

Vypracovanie metodiky na sledovanie uplatňovania princípu rovnosti príležitostí a skúseností osôb so zdravotným postihnutím s diskrimináciou, osobitne v oblasti zamestnávania. Vypracovanie príručky určenej zamestnávateľom.

Výstupom je Príručka pre zamestnávateľov, ktorá je dostupná na webovom sídle Strediska: <http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/prirucka-zamestnavanie-ZTP.pdf>. Ide o prehľad noriem upravujúcich práva a povinnosti zamestnávateľov

v rámci zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím, s osobitným zameraním sa na normatív zákazu diskriminácie s cieľom prevencie a prijímania opatrení na predchádzanie diskriminácii.

EXTERNÁ ČINNOSŤ A MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

Monitorovanie a reportovanie:

Správa o právnom štáte v Slovenskej republike za rok 2021

24 Správa o právnom štáte v Slovenskej republike za rok 2021 bola vypracovaná v rámci mechanizmu Európskej komisie pre sledovanie stavu právneho štátu v jednotlivých členských krajinách Európskej únie pod záštitou Európskej siete národných inštitúcií pre podporu a ochranu ľudských práv (ENNHRI). Bola vypracovaná v anglickom jazyku a zverejnená na webovej stránke Strediska (<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/ENNHRI-State-of-the-Rule-of-Law-in-Europe-June-2020.pdf>) ako súčasť správy ENNHRI. Venuje sa viacerým oblastiam, a to najmä stavu občianskej spoločnosti, slobode

de médií, zmenám v justičnom systéme ako aj legislatívnym procesom a súladu opatrení prijatých na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 s platnými právnymi predpismi.

Dňa 29.4.2021 sa Stredisko zúčastnilo stretnutia so zástupcami Riaditeľstva Európskej komisie pre spravodlivosť a spotrebiteľa (DG-JUST), na ktorom prezentovalo závery zo správy o právnom štáte v Slovenskej republike za rok 2021, informovalo o stave legislatívneho procesu, ktorého cieľom je zosúladenie Strediska s požiadavkami Parížskych princípov a odpovedalo na ďalšie otázky. Zástupcom DG JUST poskytlo Stredisko aj doplňujúce písomné stanovisko a materiály.

Správa o implementácii vybraných záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z Európskej sociálnej charty

Správu o implementácii záväzkov Slovenskej republiky, ktoré jej vyplývajú z Európskej sociálnej charty (revidovanej), vypracovalo Stredisko pre potreby Európskeho výboru pre sociálne práva – monitorovacieho mechanizmu Rady Európy, ktorý vyhodnocuje súlad resp. nesúlad zmluvných štátov s chartou s jej jednotlivými ustanoveniami. Správa o implementácii vybraných záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z Európskej sociálnej charty

bola predložená v anglickom jazyku a zverejnená na webovej stránke Strediska (http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/European-Social-Charter-Submission_SNCHR.pdf). Správa poskytuje doplňujúce informácie o stave implementácie článku 11 Právo na ochranu zdravia (1 a 2) a článku 23 Právo starších osôb na sociálnu ochranu Európskej sociálnej charty (revidovanej) v Slovenskej republike.

Správa o priebežnom stave implementácie odporúčaní Slovenskou republikou z tretieho cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia

Správu o priebežnom stave implementácie odporúčaní Slovenskou republikou z tretieho cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia vydalo Stredisko pod titulom Stanovisko Slovenského národného strediska pre ľudské práva na účely predbežného hodnotenia plnenia odporúčaní z 3. cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia v Rade OSN pre ľudské práva Slovenskou republikou.

Stanovisko Stredisko pripravilo v rámci dobrovoľného mechanizmu priebežného monitorovania a je zverejnené v anglickom jazyku na webe Strediska ([http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/UPR-](http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/UPR-Mid-term-Report-3rd-cycle.pdf)

[Mid-term-Report-3rd-cycle.pdf](http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/UPR-Mid-term-Report-3rd-cycle.pdf)). Zameriava sa na vybrané odporúčania adresované Slovenskej republike v 3. cykle Univerzálneho periodického hodnotenia, pri ktorých Stredisko identifikovalo nedostatky v priebežnom stave implementácie na vnútroštátnej úrovni. Tematicky je venované problematike posilnenia Strediska v súlade s Parížskymi princípmi, implementácii Hlavných zásad OSN pre oblasť podnikania a ľudských práv, problematike nezávislosti súdnictva, slobode médií, rodovej rovnosti, právam LGBTI osôb, diskriminácii Rómov a Rómok a právam osôb so zdravotným postihnutím.

Monitoring stavu uplatňovania ľudských práv v kontexte nenávistných prejavov a trestných činov extrémizmu alebo trestných činov spáchaných z osobitného motívu podľa §140 písm. e) Trestného zákona

26

Správu z monitoringu nenávistných prejavov a trestných činov extrémizmu vypracovalo Stredisko na základe úlohy vyplývajúcej z Konceptie boja proti radikalizácii a extrémizmu do roku 2024. Správa z monitoringu nenávistných prejavov a trestných činov extrémizmu mapuje súčasnú situáciu v oblasti dodržiavania ľudských práv v kontexte nenávistných prejavov a trestných činov extrémizmu zahŕňajúcich trestné činy spáchané z osobitného motívu podľa §140 písm. e) Trestného zákona, s osobitným dôrazom na vývoj v oblasti súdnej praxe, praxe orgánov činných v trestnom konaní a vnímania tejto problematiky v médiách a v spoločnosti. Zameriava sa predovšetkým na analýzu aktuálnej judikatúry najvyšších súdnych autorít, ktorých závery aplikuje na súčasný stav poznania v oblasti výkonu

práva na slobodu prejavu, práva na slobodu pokojného zhromažďovania a práva na slobodu združovania. Zároveň obsahuje identifikované nedostatky v rámci praxe hlavných aktérov v oblasti monitorovania, vyhodnocovania a stíhania nenávistných prejavov, trestných činov extrémizmu, či trestných činov spáchaných z osobitného motívu podľa § 140 písm. e) Trestného zákona. Súčasťou monitorovacej správy je aj monitorovanie médií, kde sa Stredisko zameralo na analýzu spôsobov, akým médiá informovali o nenávistných prejavoch a trestných činoch extrémizmu za rok 2021. Správa je dostupná na webe Strediska (https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Sprava-z-monitoringu-nenavistnych-prejavov-a-trestnych-cinov-extrémizmu_web.pdf).

Monitoring stavu implementácie Všeobecných zásad OSN pre oblasť podnikania a ľudských práv v Slovenskej republike

K monitoringu stavu implementácie Všeobecných zásad OSN pre oblasť podnikania a ľudských práv v Slovenskej republike vypracovalo Stredisko v roku 2021 Východiskový materiál k monitorovaniu stavu implementácie hlavných zásad OSN pre oblasť podnikania a ľudských práv. Východiskový materiál má za cieľ zmapovať východiská efektívnej implementácie Hlavných zásad OSN a vychádza z Vyjadrenia Strediska poskytnutého v decembri

2020 Ministerstvu zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky ako podklad pre prípravu prvého Národného akčného plánu SR pre podnikanie a ľudské práva na obdobie rokov 2021-2025, ktoré bolo aktualizované a konsolidované. Východiskový materiál mapuje medzinárodné a regionálne záväzky Slovenskej republiky v oblasti podnikania a ľudských práv, relevantnú vnútroštátnu legislatívu a politiky a aktivity v tejto oblasti na vnút-

roštátnej úrovni. Zároveň poskytuje prehľad hlavných prekážok a výziev pri dodržiavaní ľudských práv podnikateľmi na Slovensku a sumarizuje

požiadavky na obsahové zameranie akčného plánu. Východiskový materiál je dostupný na webe Strediska (<https://bit.ly/3GypKMj>).

PREZENTÁCIA:

Prezentácia zistení a odporúčaní zo Správy o dodržiavaní ľudských práv, vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020 relevantným národným kľúčovým aktérom

Stredisko prezentovalo Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020 na 39. zasadnutí Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť dňa 29.6.2021. Informácia o Správe o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020 bola zaradená na rokovanie ako samostatný bod programu a pri tejto príležitosti Stredisko distribuovalo tlačенú verziu členom a členkám

Rady vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

Tlačенú verziu Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020 Stredisko distribuovalo aj adresátom odporúčaní a iným kľúčovým vnútroštátnym aktérom. Zároveň bola distribuovaná zamestnancami a zamestnankyňami Strediska pri pracovných stretnutiach.

27

Prezentácia zistení a odporúčaní zo Správy o dodržiavaní ľudských práv, vrátane zásady rovnakého zaobchádzania v Slovenskej republike za rok 2020 relevantným zahraničným kľúčovým aktérom

Dňa 11.5.2021 prezentovalo Stredisko zistenia a odporúčania zo Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2020 pre členov a členky diplomatického zboru akreditovaného pre Slovenskú republiku (22 osôb). Online stretnutie bolo organizované Veľvyslanectvom Slovenskej republiky v Bratislave.

Dňa 6.7.2021 Stredisko prezentovalo zistenia a odporúčania zo Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2020 zástupcom úradu Komissárky Rady Európy pre ľudské práva pri príležitosti online rokovania.

Stredisko interne preložilo Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2020 do anglického jazyka a anglickú verziu následne distribuovalo spolu s bližšími informáciami relevantným medzinárodným organizáciám a aktérom v oblasti ľudských práv a nediskriminácie (napr. Úradu

vysokej komisárky OSN pre ľudské práva, Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, Európskej komisii, Agentúre Európskej únie pre základné práva, partnerským sieťam Equinet a ENNHRI a iným). Tlačená anglická verzia Správy o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania za rok 2020 bola tiež zaslaná spolupracujúcim veľvyslanectvám akreditovaným v Slovenskej republike a rozdávaná pri príležitosti osobných rokovaní.

28

Prezentácia zistení a odporúčaní zo Správy o priebežnom stave implementácie odporúčaní Slovenskou republikou z tretieho cyklu Univerzálneho periodického relevantným národným kľúčovým aktérom

Stredisko distribuovalo Správu o priebežnom stave implementácie odporúčaní z 3. cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia Slovenskou republikou Stredisko elektronicky kľúčovým aktérom pôsobiacim v oblasti ochrany ľudských práv a nediskriminácie na vnútroštátnej úrovni, konkrétne vybraným mimovládnyh organizáciám (dokopy

33 adresátov). V sprievodnom liste poskytlo subjektom občianskej spoločnosti aj bližšie informácie o možnosti zapojiť sa do procesu monitorovania Univerzálneho periodického hodnotenia, vyzdvihujúc expertnú činnosť a rozsiahle vedomosti o problémoch a výzvach vo vybraných oblastiach dodržiavania ľudských práv na Slovensku.

Prezentácia zistení a odporúčaní zo Správy o priebežnom stave implementácie odporúčaní Slovenskou republikou z tretieho cyklu Univerzálneho periodického relevantným zahraničným kľúčovým aktérom

Správu o priebežnom stave implementácie odporúčaní z 3. cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia Slovenskou republikou Stredisko distribuovalo elektronicky kľúčovým aktérom pôsobiacim v oblasti ochra-

ny ľudských práv a nediskriminácie na medzinárodnej úrovni, vrátane Úradu vysokej komisárky OSN pre ľudské práva, Rady Európy, Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, Agentúry Európskej únie

pre základné práva (FRA) a partnerských sietí Equinet a ENNHRI. Správu zverejnila na svojom webe mimovládna organizácia UPR-Info (<https://www.upr-info.org/en/review/Slovakia>) pôsobiaca v Ženeve, ktorá poskytuje komplexné informácie o procese univerzálneho periodického hodnotenia vo vzťahu k jednotlivým štátom OSN.

Dňa 14.12.2021 zorganizovalo Stredisko online prezentáciu Správy o priebežnom stave implementácie odporúčaní z 3. cyklu Univerzálneho periodického hodnotenia Slovenskou republikou pre zástupcov a zástupkyne veľvyslanectiev štátov akreditovaných v Slovenskej republike. Veľvyslanectvá považuje Stre-

disko za kľúčové subjekty v mechanizme Univerzálneho periodického hodnotenia, nakoľko svojim domovským štátom podávajú informácie o situácii na Slovensku, vrátane stavu dodržiavania ľudských práv, a môžu sa podieľať na formulácii odporúčaní, ktoré budú dané štáty adresovať Slovenskej republike pri jej hodnotení v rámci 4. cyklu v roku 2024. Cieľom prezentácie bolo teda zároveň objasniť im proces Univerzálneho periodického hodnotenia a ich úlohu v ňom, ako aj informovať o stave plnenia odporúčaní, ktoré adresovali Slovenskej republike v 3. cykle. Prezentácia bola v anglickom jazyku a zúčastnilo sa jej 17 zástupcov a zástupkyň veľvyslanectiev.

Poskytovanie informácií a stanovísk o stave uplatňovania, ochrany a podpory ľudských práv a základných slobôd kľúčovým medzinárodným aktérom (napr. špeciálne procedúry a mechanizmy na ochranu ľudských práv OSN, Rada Európy, Európska Unia, Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj a iné)

Okrem správ uvedených v časti Monitorovanie a reportovanie, Stredisko v roku 2021 bolo vypracovaných 25 rôznych stanovísk o stave uplatňovania, ochrany a podpory ľudských práv a základných slobôd kľúčovým

medzinárodným aktérom v rozsahu 261 strán. Tieto stanoviská a informácie Stredisko poskytlo v anglickom jazyku. Úplný zoznam uvádzame v nasledovnej tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1: Stanoviská poskytnuté na žiadosť medzinárodných subjektov pôsobiacich v oblasti ľudských práv a nediskriminácie

Adresát	Téma/stručný popis	Počet strán
Splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti	Zber dát pre potreby Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj	25
Špeciálny spravodajca OSN pre problematiku pravdy, spravodlivosti, náprav a záruk neopakovania sa problémov	Zodpovednosť za hrubé porušenia ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva v procese tranzičnej spravodlivosti	22
Rakúsky ombudsman pre rovné zaobchádzanie	Zákaz diskriminácie na základe statusu zaočkovanosti	6
Úrad vysokej komisárky OSN pre ľudské práva (OHCHR)	Stanovisko k implementácii Agendy 2030 v Slovenskej republike v kontexte obnovy po pandémie ochorenia covid-19	11
Rada Európy	Prieskum k implementácii Odporúčania Výboru ministrov CM/Rec/2012(23) a statusu vnútroštátnych inštitúcií na ochranu a podporu ľudských práv	5
Equinet	Činnosť a aktivity Strediska v chránenej oblasti prístupu k zdravotnej starostlivosti	15
ENNHRI	Prieskum k intervencii ENNHRI pred Európskym súdom pre ľudské práva v postavení 3. strany v prípade týkajúcom sa klimatickej zmeny	22
Európska komisia	Verejná konzultácia k problematike udržateľného riadenia obchodných spoločností	22
Equinet	Prieskum k stratégiám inklúzie a integrácie Rómov	3
GANHRI	Svetový akčný plán o obhajcoch ľudských práv a follow-up k Marakéšskej deklarácii	7

ENNHRI	Pripomienky a návrhy k Strategickému plánu ENNHRI na roky 2021 - 2025	24
Európska komisia	podklady k technickému stretnutiu k Správe o právnom štáte za rok 2020	7
Rada Európy	Konzultácia k právnemu rámcu na úpravu problematiky umelej inteligencie	9
Equinet - Pracovná skupina pre problematiku rodovej rovnosti	pracovníčky v domácnosti a pracovníčky v oblasti starostlivosti (care workers)	3
OHCHR	Právo na súkromie v kontexte umelej inteligencie	6
Zuzana Magurová - na účely reportovania Európskej komisii	Podklady k štúdii týkajúcej sa legislatívy EÚ v oblasti prevencie a boja proti násiliu na ženách a domácnemu násiliu a posúdenie dopadov legislatívneho návrhu v tejto oblasti	15
Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj	Verejná konzultácia k Smerniciam OECD pre nadnárodné spoločnosti	5
ENNHRI	Podklady k intervencii ENNHRI v postavení tretej strany pred Európskym súdnym dvorom v prípade Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and others v. Switzerland	
Equinet	Prieskum k uplatňovaniu dočasných vyrovnávacích opatrení v členských štátoch EÚ- podklady k slovenskej legislatíve a praxi	13
Európska komisia	Verejná konzultácia k problematike dostupného webu a digitálneho obsahu pre osoby so zdravotným znevýhodnením – preskúvanie účinnosti noriem EÚ	8

GANHRI	Činnosť a aktivity Strediska v oblasti klimateckej zmeny a iných otázkach ochrany životného prostredia	5
Úrad pre demokratické inštitúcie a ľudské práva Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ODIHR)	Hrozby, ktorým čelia vnútroštátne inštitúcie na ochranu a podporu ľudských práv v Európe	3
OHCHR	Ľudské práva v kontexte klimateckej zmeny	9
Európska komisia	Konzultácia k iniciatíve vo vzťahu k opatreniam EÚ proti zneužitiu konania (SLAPP) zameraného na novinárov a obhajcov práv	14
32 Dánsky inštitút pre ľudské práva	Európske akčné plány na boj proti nenávisťným trestným činom, nenávisťným prejavom a diskrimináciou -informácie za Slovenskú republiku	2

Posilňovanie dobrých vzťahov s kľúčovými aktérmi na medzinárodnej úrovni a plnenie povinností vyplývajúcich Stredisku z členstva v sieťach GANHRI, ENNHRI a Equinet

Stredisko si počas roka 2021 riadne plnilo všetky úlohy, ktoré mu vyplývali z členstva v sieťach GANHRI, ENNHRI a Equinet. V rámci svojej činnosti Stredisko so sieťami GANHRI, ENNHRI a Equinet zdieľalo svoje po-

znatky v oblasti ochrany a podpory ľudských práv na Slovensku a dobrú a osvedčenú prax Strediska. Stredisko sa zároveň pravidelne zúčastňovalo v jednotlivých pracovných skupinách.

a, Aktivity v rámci siete GANHRI

Stredisko sa ako člen GANHRI zúčastnilo na virtuálnom workshope o úlohách vnútroštátnych inštitúcií na ochranu a podporu ľudských práv v ďalšej dekáde implementácie Hlavných zásad OSN pre oblasť podnikania a ľudských práv (18.3.201), ktorý bol organizovaný GANHRI pri príležitosti 10. výročia prijatia Hlavných zásad OSN pre oblasť podnikania a ľudských práv.

GANHRI spolu s Populačným fondom OSN (UNDP) a Úradom vysokého komisára OSN pre ľudské práva

(OHCHR) ocenili v roku 2021 činnosť Strediska v oblasti ochrany a podpory práva na zdravie, a to najmä v prístupe k zdravotnej starostlivosti, tým, že zaradili aktivity Strediska medzi príklady dobrej praxe vo svojej správe – COVID-19 a národné inštitúcie na podporu a ochranu ľudských práv. Štúdia je dostupná na webe GANHRI (<https://ganhri.org/wp-content/uploads/2021/06/COVID-19-and-National-Human-Rights-Institutions17.pdf>).

33

V roku 2021 bol založený Výbor pre ľudské práva a klimatickú zmenu GANHRI (**Caucus on Human Rights and Climate Change**), ktorého vznik Stredisko podporilo a zúčastnilo sa aj prvého stretnutia (8.10.2021), na ktorom predstavilo aktivity Strediska v oblasti práva na zdravé životné prostredie, práva na informácie a participáciu na rozhodovaní vo veciach životné prostredia a vplyvu zmeny klímy na ľudské práva. Zástupkyňa Strediska prijala úlohu tajomníčky/koordinátorky výboru pre rok 2022. Výbor spolupracoval s ENNHRI na príprave Sympózia pre vnútroštátne inštitúcie na ochranu a podporu

ľudských práv pri príležitosti COP26. Prvou aktivitou, ktorá bola organizovaná pod záštitou výboru je mapovanie praxe vnútroštátnych inštitúcií na ochranu a podporu ľudských práv v tejto oblasti, do ktorého sa zapojilo aj Stredisko. Výstup bude zverejnený GANHRI v prvom polroku 2022 spolu s videom.

V roku 2021 sa Stredisko zároveň stalo členom v pracovnej skupine GANHRI pre problematiku starnutia (**GANHRI Group on Ageing**)

b, Aktivity v rámci siete ENNHRI

34

V máji 2021 bolo Stredisko vybrané do konzultačnej skupiny pre tvorbu strategického plánu ENNHRI na nadchádzajúce trojročné obdobie. Stredisko tak malo možnosť ovplyvniť strategické smerovanie a činnosť ENNHRI.

Stredisko malo zástupkyňu na NHRI akadémii, ktorú organizovala sieť ENNHRI v spolupráci s Úradom pre demokratické inštitúcie a ľudské práva Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ODIHR) v online formáte v termíne od 11. do 25.6.2021. Témou NHRI akadémie bola ochrana ľudskoprávných aktivistov a spolupráca na vytváraní inkluzívneho prostredia pre občiansku spoločnosť v Európe.

V rámci pracovných skupín ENNHRI bolo Stredisko zastúpené v pracovnej skupine pre právne otázky, ktorá sa stretla v roku 2021 dvakrát online (10.-11.6.2021 a 25.-26.10.2021). Pracovná skupina organizovala tiež webi-

v úlohe pozorovateľa. V roku 2021 sa zástupkyňa Strediska zúčastnila jedného online pracovného stretnutia (14.12.2021), na ktorom predstavila aktivity Strediska a predchádzajúcu spoluprácu na úrovni pracovnej skupiny ENNHRI. Pracovné stretnutie bolo venované plánovanému zasadnutiu Pracovnej skupiny OSN pre problematiku starnutia (OEWGA) a možným iniciatívam pre prijatie Dohovoru o ľudských právach starších osôb.

nár na tému povinností štátov pri znižovaní dopadov klimatickej zmeny (29.6.2021). Stredisko participovalo aj na príprave dvoch intervencií ENNHRI v postavení tretej strany pred Európskym súdom pre ľudské práva, konkrétne v prípadoch Duarte Agostinho a ďalší proti Portugalsku (máj 2021) a Verein Klimaseniorinnen Schweiz a ostatní proti Švajčiarsku (august 2021).

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine ENNHRI pre oblasť komunikácie sa zúčastnila troch online stretnutí skupiny (5.2.2021, 8.6.2021 a 27.10.2021), v rámci ktorých absolvovala tréning prípravy audiovizuálneho diela, ktoré efektívne komunikuje činnosť vnútroštátnych inštitúcií na ochranu a podporu ľudských práv a výmenu dobrej praxe komunikácie v online priestore prostredníctvom digitálnych technológií. Zároveň sa Stredisko podieľalo na aktualizovaní komunikačnej stratégie ENNHRI.

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine pre oblasť hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv a spolupracujúcej platformy Rady Európy, FRA, Equinet a ENNHRI pre oblasť sociálnych a hospodárskych práv sa v roku 2021 zúčastnila štyroch online stretnutí skupiny a platformy (29.-30.3.2021, 26.-27.5.2021, 16.9.2021

- Online konzultácia so Špeciálnym spravodajcom OSN pre otázku chudoby Olivierom de Shutter pri príležitosti jeho oficiálnej návštevy a rokovaní s EÚ (19.1.2021);
- Online konzultácia s Radou Európy k podávaniu alternatívnych správ k Európskej sociálnej charte, na ktorej Stredisko získalo podrobnejšie informácie a inštrukcie o procese prípravy a odovzdávania správ (11.6.2021);
- Online prezentácia publikácie "Against Ageism and Towards Active Social Citizenship for Older Persons. The Current Use and Future Potential of the European Social Charter" (27.9.2021).

Pracovná skupina ENNHRI pre problematiku starnutia a práv starších osôb sa v roku 2021 stretla dvakrát (5.3. a 15.4.2021) a podporovala koordináciu členov na Európskej úrovni v príprave na zasadnutie pracovnej skupiny OSN pre problematiku starnutia (OEWG), informovala o Európskych politikách a koordinovala spoločné iniciatívy. Stredisko sa pridalo k signatárom otvorenej výzvy ENNHRI a GANHRI o potrebe samostatného dohovoru pre práva starších osôb, ktorá je dostupná v angličtine (<https://rightsofolderpeople.org/open-letter-to-the-un-general-assemblys-open-ended-working-group-on-ageing/>).

Stredisko malo zastúpenie aj v pracovnej podskupine a neskôr samostatnej skupine pre problematiku ľudských práv a klimatickej zmeny, ktorá sa v roku 2021 stretla

a 7.12.2021) venovaným rôznym kľúčovým témam (ľudskoprávny prístup k očkovaniu proti ochoreniu COVID-19, Európsky sociálny pilier, plány obnovy). Počas roka sa Stredisko zúčastnilo aj nasledovných webinárov a konzultácií v rámci činnosti v tejto pracovnej skupine:

šesťkrát online (15.1., 12.2., 8.7., 17.9., 6.10. a 22.10.2021) a hlavným predmetom diskusií bola koordinácia aktivít ENNHRI a GANHRI v súvislosti s prípravou COP26. Pracovná skupina vypracovala výzvu GANHRI pri 48. zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva (<https://ganhri.org/hrc48-statement-on-right-to-healthy-environment/>) a zorganizovala online sympóziu pre vnútroštátne inštitúcie na ochranu a podporu ľudských práv pri príležitosti COP26 (3.- 5.11.2021).

Stredisko bolo tiež zastúpené v pracovnej skupine ENNHRI pre podnikanie a ľudské práva, ktorá sa stretla v roku 2021 online dvakrát (26.3.2021 a 14.4.2021) a v ad hoc fokusovej skupine k štúdiu o pracovných a životných podmienkach pracovníčok a pracovníkov vykonávajúcich v Nemecku starostlivosť v domácnosti

pochádzajúcich z členských krajín Európskej únie, konkrétne z východnej Európy, ktorú pripravoval Nemecký inštitút pre ľudské práva (stretnutie 20.1.2021).

Aktivity v rámci siete Equinet

V rámci pracovnej skupiny **Equality Law** sa Stredisko zúčastnilo dvoch online zasadnutí (17.4.2021 a 29.11.2021) a workshopu na tému dočasných vyrovnávacích opatrení (10.5.2021). Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine sa zapojila do autorského kolektívu k správe Equinet o využívaní dočasných vyrovnávacích opatrení na boj proti štruktúrnej diskriminácii v Európe, v rámci ktorej spoluautorcky zastrešila kapitolu o medzinárodnom a regionálnom právnom rámci regulujúcom dočasné vyrovnávacie opatrenia. Správa bude publikovaná v roku 2022.

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine **Gender Equality** participovala v roku 2021 na dvoch online stretnutiach (12.5.2021 a 23.11.2021), ktoré boli venované problematikám transparentnosti v odmeňovaní, rodovo podmienenému násiliu a smernici na zosúladenie pracovného a súkromného života.

Pracovná skupina **Policy Formation** zasadala v roku 2021 dvakrát online (4.3.2021 a 5.10.2021). Na prvom stretnutí prezentovala zástupkyňa Strediska aktivity Strediska v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti. Príklady z praxe Strediska boli zaradené do dokumentu Rovnosť, diverzita a nediskriminácia v zdravot-

Ako riadny člen ENNHRI sa Stredisko zúčastnilo online valného zhromaždenia siete (3.12.2021), na ktorom bol prijatý nový strategický plán ENNHRI na roky 2022-2025.

níctve, ktorý je dostupný v anglickom jazyku na webe siete Equinet (<https://equineteurope.org/publications/equality-diversity-and-non-discrimination-in-healthcare-learning-from-the-work-of-equality-bodies/>).

Pracovná skupina **Research and Data Analysis** sa v roku 2021 stretla online dvakrát (5.5.2021 a 25.11.2021). Stredisko participovalo na príprave Informačného hárku o činnosti orgánov pre rovné zaobchádzanie počas pandémie COVID-19, pričom sa v rámci jeho príprav zúčastnilo 3 online stretnutí (28.1.2021, 5.2.2021 a 14.4.2021). Dokument je dostupný v anglickom jazyku na webe siete Equinet (<https://equineteurope.org/2021/what-has-been-the-role-of-equality-bodies-during-the-covid-19-pandemic/>). Stredisko zároveň od roku 2021 spolupracuje na tvorbe online databázy výskumných projektov antidiskriminačných orgánov a publikácie s odporúčaniami pre zjednotenie a zvýšenie kvality evidencie podnetov antidiskriminačných orgánov (online stretnutie 19.10.2021). V rámci činnosti tejto pracovnej skupiny Stredisko tiež participuje na tvorbe minimálnych usmernení pre orgány pre rovné zaobchádzanie (online stretnutie 24.11.2021).

Zástupkyňa Strediska v pracovnej skupine **Communication strategies and Practices** sa zúčastnila dvoch online stretnutí (11.5.2021 a 3.12.2021) venovaných problematike šírenia nenávistných prejavov mierených voči orgánom pre rovné zaobchádzanie a menšinám cez sociálne siete. Stredisko sa tiež zúčastnilo online tréningu s názvom "Nehejtuj, presvedčaj!" (1.-2.12.2021), na ktorom boli interaktívnou formou vysvetlené techniky komunikácie, ktorá nenásilne vysvetľuje dôležitosť podpory výhody rovnosti a nediskriminácie pre všetkých. Tréning bol zameraný na vysporiadanie sa s nenávistnými prejavmi na sociálnych sieťach namierených voči orgánom pre rovné zaobchádzanie, zraniteľným skupinám a menšinám.

Stredisko bolo tiež zastúpené v pracovnej skupine **Equinet Standards Project**, ktorá sa venuje aktivitám v oblasti vytvárania štandardov pre orgány pre rovné zaobchádzanie. Zástupkyňa Strediska sa zúčastnila online stretnutia skupiny (5.11.2021), na ktorom boli predstavené výsledky pilotného testovania prvých indi-

kátorov k štandardom. Stredisko sa zároveň zapojilo formou expertného rozhovoru do prípravy štúdie na identifikáciu požiadaviek na európsku legislatívu regulujúcu štandardy pre orgány pre rovné zaobchádzanie.

Stredisko sa v roku 2021 stalo členom novovytvorenej pracovnej skupiny **Equality Mainstreaming Cluster** a zúčastnilo sa jej úvodného online zasadnutia (26.3.2021), na ktorom boli predstavené jej úlohy a plán činnosti.

Spolupráca Strediska ako členej organizácie siete Equinet bola v novembri 2021 výrazne posilnená úspešnou kandidatúrou výkonnej riaditeľky Strediska do poradného orgánu siete – **Equinet Board** – na obdobie rokov 2021 až 2023.

Okrem aktivít súvisiacich s členstvom pracovných skupinách sa zamestnanci Strediska zúčastnili aj nasledovných konferencií, stretnutí a školení organizovaných sieťou Equinet:

- Okrúhly stôl o implementácii Stratégie Európskej komisie pre rovnosť LGBTIQ osôb (Stronger Together - Roundtable on Implementing the European Commission LGBTIQ Equality Strategy) – 31.3.2021;
- Seminár o službách v oblasti zdravotnej starostlivosti (Seminar - Healthcare services and systemic equality: unpacking challenges) – 28.6.2021 – na ktorom zástupkyňa Strediska prezentovala skúsenosti Strediska v tejto oblasti;
- Mimoriadne valné zhromaždenie (Extraordinary AGM) členov siete Equinet – 27.9.2021;
- Konferencia o presadzovaní rovnosti a adresovaní diskriminácie na lokálnej úrovni (Building Equal Cities: Conference on Promoting Equality and Addressing Discrimination at the Local Level) – 25.-26.10.2021;

- Valné zhromaždenie členov siete Equinet (AGM) – 9.11.2021 – na ktorom bola zvolená nová Rada siete Equinet (Equinet Board);
- Konferencia o potláčaní inštitucionálneho rasizmu a úlohe orgánov pre rovné zaobchádzanie (Conference: Tackling Institutional Racism – the Potential of Equality Bodies) – 9.12.2021 – na ktorej zástupkyňa Strediska prezentovala aktivity Strediska v oblasti potláčania segregácie rómskych žiakov a žiačok vo vzdelávaní.

Iná spolupráca na medzinárodnej úrovni

Počas roka 2021 sa zástupkyne a zástupcovia Strediska zúčastnili aj nasledovných pracovných stretnutí, rokovaní, školení a konferencií so

zahraničnými a medzinárodnými aktérmi v oblasti ľudských práv a nediskriminácie:

- Účast na konferencii venovanej riešeniu bezdomovectva a zvýšeniu cenovej a fyzickej dostupnosti bývania v európskych mestách organizovanej PES Group v spolupráci s frakciou socialistov a demokratov v Európskom parlamente, Nadáciou Európskych Progresívnych štúdií, Stranou Európskych sociálistov a Magistrátom mesta Viedeň (Housing for all, time for Europe to deliver), 25.1.2021 (online);
- Prezentácia štúdie o príkladoch dobrej praxe dostupného bývania v krajinách EÚ (Concrete actions for social and affordable housing in the EU), 26.1.2021 (online);
- Stretnutie s Dánskym inštitútom pre ľudské práva ohľadom skúseností Strediska s prácou v oblasti implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, 26.2.2021 (online);
- Konzultácia so zástupcami Komisárky Rady Európy pre ľudské práva, 9.6.2021 a 15.10.2021 (online);
- Stretnutie so zástupcami Veľvyslanectva USA na Slovensku, 2.6.2021 (Bratislava);
- Validačné stretnutie so zástupcami občianskej spoločnosti k iniciatíve Európskej únie k problematike násillia páchaného na ženách a domáceho násillia za účelom kontroly vhodnosti právnych predpisov Európskej únie, 3.6.2021 (online);
- Stretnutie so zástupcami Poradného výboru Rady Európy k Rámcovému dohovoru o ochrane národnostných menšín, 6.9.2021 (Bratislava);
- Stretnutie so zástupcami z Benátskej komisie k reforme advokácie, 9.9.2021 (Bratislava);

- Účast na okrúhlym stole s predsedom a zástupcami Švédskeho parlamentu a zástupcami občianskej spoločnosti k problematike ochrany právneho štátu, 9.9.2021 (Bratislava);
- Okrúhly stôl s antidiskriminačnými orgánmi a ľudskoprávnymi inštitúciami k akčnému plánu Európskej komisie, 30.9.2021 (online);
- Prezentácia skúseností s monitoringom diskriminácie v pracovnoprávných vzťahov s využitím rôznych metodologických prístupov, Fundamental Rights Forum, 11. až 12.10.2021 (online);
- Webinár organizovaný Nadáciou Validity a Fórum za ľudská práva (CZ) prezentujúci štúdiu v oblasti deinštitucionalizácie starostlivosti o osoby so zdravotným znevýhodnením či seniorov a seniorky, 23.9.2021 (online);
- Webinár Medzinárodnej organizácie práce o rodovo-citlivej podpore žien v biznise (Training Equitably Gender – sensitive approaches for supporting women in business) 24.9.2021 (online);
- Expertný rozhovor o právach a postavení národnostných menšín na Slovensku pre ukrajinský think-tank Foreign Policy Council «Ukrainian Prism», 13.10.2021 (online);
- ECRI výročný seminár pre orgány pre rovné zaobchádzanie na tému ochrany a podpory ľudských práv LGBTI osôb (ECRI Annual Seminar with Equality Bodies: Joining Forces to Promote and Protect Human Rights of LGBTI Persons), 18.10.2021 (online);
- Stretnutie so zástupcami Veľvyslanectva Spojeného kráľovstva v Slovenskej republike a ambasádorkou Spojeného kráľovstva pre ľudské práva, v rámci ktorého Stredisko prezentovalo svoje postavenie v systéme ochrany ľudských práv na Slovensku a aktivity v oblasti ľudských práv a nediskriminácie, 27.10.2021 (Bratislava);
- Účast na pracovnom obede s ambasádormi pre ľudské práva na Veľvyslanectve Holandského kráľovstva, 27.10.2021 (Bratislava);
- Diskusia o perspektívach feministickej diplomacie v regióne centrálnej a východnej Európy a na Slovensku (Prospects of Feminist Diplomacy for CEE and Slovakia) organizovaná portálom Euractiv, 11.11.2021 (online);
- Okrúhly stôl v českom senáte na tému „Udržateľnosť ako východisko-z pohľadu občianskej spoločnosti, biznisu a médií“, na ktorom výkonná riaditeľka Strediska prezentovala podporu diverzity a inklúzie na Slovensku a Index diverzity, 24.11.2021 (Praha);
- Právny seminár o nediskriminácii a rodovej rovnosti organizovaný Riaditeľstvom Európskej komisie pre rovnosť a občianstvo Európskej únie (Online legal seminar on non-discrimination and gender equality), 26.11.2021 (online).

LEGISLATÍVA A POLITIKY:

Sledovanie a aktívne vstupovanie do legislatívnych procesoch, ktorých predmetom je prijatie nových legislatívnych alebo nelegislatívnych materiálov, vrátane zmien užk platným legislatívnym a nelegislatívnym materiálom v oblasti ochrany a podpory ľudských práv a základných slobôd

-strategická priorita- posilnenie postavenia Slovenského národného strediska pre ľudské práva v inštitucionálnom systéme ochrany a podpory ľudských práv

- V roku 2021 sa Stredisko zapojilo formou pripomienok v rámci medzirezortného pripomienkového konania do nasledovných legislatívnych procesov na vnútroštátnej úrovni:

1. LP/2020/639 – legislatívne konanie k návrhu Štatútu Rady vlády Slovenskej republiky pre duševné zdravie. Stredisko malo záujem o členstvo v poradnom orgáne alebo v jeho výboroch. Pripomienka Strediska nebola vyhovená.

2. LP/2020/627 – legislatívne konanie k návrhu zákona o rekodifikácii práva obchodných spoločností. Stredisko navrhovalo zaradiť povinnosť podnikateľov dodržiavať ľudské práva do materiálu, ktorý bude slúžiť pre potreby rekodifikácie

práva obchodných spoločností. Stredisko bolo prizvané na rozporové konanie, avšak jeho pripomienky neboli akceptované.

3. LP/2021/105 – legislatívne konanie k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Novelizácie školského zákona sa týkala zároveň zavedenia inkluzívneho vzdelávania a možnosti žiakov vzdelávaných v systéme špeciálneho školstva získať nižšie stredné vzdelanie. Stredisko navrhovalo odstránenie diskriminačného charakteru novej právnej úpravy, tak aby všetci žiaci vzdelávaní v systéme špeciálneho školstva mali možnosť získať nižšie stredné vzdelanie. Pripomienka Strediska bola čiastočne akceptovaná.

4. LP/2021/488 – legislatívne konanie k návrhu Bytovej politiky Slovenskej republiky do roku 2030. Stredisko navrhovalo premietnutie ľudskoprávných štandardov v oblasti práva na bývanie do návrhu, vrátane väčšieho dôrazu na odstraňovanie

diskriminačnej praxe a zabezpečovania inkluzívnych opatrení v rozvoji nájomného bývania, ako aj doplnenie cielených opatrení pre zraniteľné skupiny obyvateľov. Pripomienke Strediska bolo čiastočne vyhovené. Zároveň Stredisko navrhovalo doplnenie Strediska a iných relevantných organizácií pôsobiacich v oblasti ochrany ľudských práv ako subjektov spolupracujúcich na implementácii úlohy novej úpravy nájomných vzťahov v Občianskom zákonníku a prípravy metodiky pre samosprávy pre výber nájomcov a pridelenie nájomných bytov na sociálne bývanie. Táto pripomienka nebola akceptovaná.

5. LP/2021/681 – legislatívne konanie k Stratégii Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028. Stredisko namietalo vypustenie finančných nákladov na realizovanie úlohy, ktorú má na základe stratégie implementovať spolu s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky. Pripomienka Strediska nebola akceptovaná.

6. LPEU/2021/129 – legislatívne konanie k Návrhu riadneho predbežného stanoviska k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania. Stredisko vyjadrilo nesúhlas s návrhom na zmenu terminológie a navrhlo používať ustálenú terminológiu pojmov rod, rodová diskriminácia a rodovo neutrálny. Pripomienka Strediska bola čiastočne akceptovaná. Stredisko zároveň namietalo odstránenie požiadavky na pridelenie finančných prostriedkov na účel implementácie

Smernice subjektom pre rovné zaobchádzanie resp. jej presunutie do preambuly. Táto pripomienka nebola akceptovaná.

7. LP/2021/692 – legislatívne konanie k návrhu Štatútu Rady vlády Slovenskej republiky pre Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky. Stredisko sa uchádzalo o členstvo v kreovanom poradnom orgáne vlády Slovenskej republiky. Pripomienka Strediska nebola akceptovaná.

V októbri 2021 Stredisko pripravilo stanovisko k Návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona o pomoci tehotným ženám (číslo parlamentnej tlač 665), v ktorom namietalo rozpor navrhovanej právnej úpravy s ľudskými právami a zásadou rovnakého zaobchádzania a vyzvalo poslancov a poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky, aby návrh nepodporili. Stanovisko bolo adresované poslancom a poslankyniam zastúpeným vo výboroch Národnej rady Slovenskej republiky, ktoré mali návrh pridelený na prerokovanie, a všeobecný list zároveň Stredisko zaslalo všetkým poslancom a poslankyniam Národnej rady Slovenskej republiky.

Počas roka 2021 sa Stredisko zúčastnilo na príprave viacerých vnútroštátnych politík v oblasti ľudských práv a nediskriminácie, vrátane Národného programu pre rozvoj životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím do rok 2030, Národného akčného plánu Slovenskej republiky pre oblasť podnikania a ľudských práv pre roky 2025 – 2030, jednotlivých akčných plánov slúžiacich pre implementáciu Stra-

tégie pre integráciu Rómov do roku 2030, Národnej stratégie prevencie a ukončovania bezdomovectva do roku 2030, Akčného plánu boja proti šikane pre školy a školské zariadenia, Národného akčného plánu zamestnanosti žien na roky 2022 – 2027 a Národného akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách na roky 2022 – 2027.

Stredisko spolupracovalo s MPSVaR SR, odborom rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na príprave Súhrnnej správy o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2020 a pripomienkovalo Návrh siedmej periodickej správy k Dohovoru o od-

stránení všetkých foriem diskriminácie žien.

Stredisko začalo v roku 2021 pôsobiť aj v špeciálnej pracovnej skupine pre umelú inteligenciu, ktorej cieľom je transponovať príslušné smernice upravujúce umelú inteligenciu a jej dopady na základné práva a slobody. V roku 2021 Stredisko participovalo na šiestich online stretnutiach pracovnej skupiny (16.6., 30.6., 7.7., 14.7., 10.11. a 8.12.2021). Stredisko naďalej pôsobí aj v Tematickej pracovnej skupine Marginalizované rómske skupiny k Integrovannej územnej stratégii Banskobystrického samosprávneho kraja.

PROJEKTY:

Vytvorenie a spustenie Indexu Diverzity – nástroja na meranie úrovne rozmanitosti na pracoviskách v Slovenskej republike

V rámci projektu Podpora diverzity a nediskriminácie na Slovensku (PRODISLO) Stredisko vytvorilo Index diverzity – nástroj na meranie úrovne rozmanitosti na pracoviskách v Slovenskej republike. Na tieto účely pravidelne zasadała pracovná skupina pre Index diverzity, ktorá mala 13 členov a členiek – zástupcov štátnej správy, mimovládneho sektora, akademickej obce aj firiem. Metodiku Indexu diverzity vypracovala pre Stredisko nezávislá expertka na rodovú rovnosť Olga Pietruchová. Index diverzity bol následne transformovaný do webovej aplikácie a je v súčasnosti dostupný na webe www.indexdiverzity.sk. Za účelom ďalšej spolupráce pri spravovaní In-

dexu diverzity po skončení projektu PRODISLO podpísalo Stredisko v decembri 2021 dohodu o spolupráci s Nadáciou Pontis.

Slávnostné predstavenie Indexu diverzity a webovej aplikácie sa uskutočnilo 14.10.2021 v Hoteli Park Inn v Bratislave za účasti zástupcov firiem a štátnej správy. Slávnostného predstavenia Indexu diverzity sa zúčastnilo v hybridnej online a prezenčnej forme spolu 35 účastníkov a účastníčok.

Stredisko tiež predstavilo Index diverzity na medzinárodnom podujatí Fundamental Rights Forum 2021 organizovanom Agentúrou Európs-

skej únie pre základné práva dňa 11.10.2021 formou online workshopu

na tému merania diverzity a rovnosti na pracovisku.

Vytvorenie online vzdelávacieho modulu pre zamestnávateľov na tému diverzita a nediskriminácia na pracovisku

Online vzdelávací modul pre zamestnávateľov na tému diverzity a nediskriminácie na pracovisku bol vytvorený v rámci projektu PRODISLO ako súčasť vzdelávacieho programu Úvod do manažmentu diverzity a nediskriminácie. Pozostáva z učebných textov, slovníka odborných pojmov, prípadových štúdií, vedomostných testov a ďalších zdrojov pre samoštúdium. Vzdeláva-

cí program sa tematicky člení na: 1. rovné zaobchádzanie, diverzita a inklúzia, 2. kultúra a hodnoty na pracovisku, 3. hľadanie a výber nových zamestnancov, 4. interné vzdelávanie a osвета, 5. pracovné benefity, prostredie a kultúra, 6. podpora témy navonok. Online vzdelávací modul je dostupný v slovenskom jazyku na webe Strediska (<https://www.snslp.sk/e-learning/>).

Vzdelávanie samospráv a orgánov štátnych správ na tému diverzita a nediskriminácia na pracovisku

43

Stredisko v roku 2021 zorganizovalo v rámci projektu PRODISLO 11 workshopov na tému manažmentu diverzity a nediskriminácie na pracovisku pre samosprávy a orgány verejnej správy. Workshopy boli organizované pre ministerstvá – Ministerstvo vnútra

Slovenskej republiky (2x), Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (2x), Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (1x), zástupcov samospráv – mesto Košice (2x), regionálne orgány verejnej správy – Inšpektorát práce Prešov, Splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre Rómske komunity, Trnavský samosprávny kraj a Banskobystrický samosprávny kraj. Workshopy boli organizované prezenčne alebo online formou v priemernom rozsahu 3 – 5 hodín (v závislosti od formy). Spätná väzba od účastníkov a účastníčok bola zbieraná prostredníctvom dotazníkov Survio a bola veľmi pozitívna. Spolu sa workshopov zúčastnilo 97 účastníkov a účastníčok.

Európsky seminár zameraný na podporu diverzity a nediskriminácie v podnikateľskom prostredí

Európsky seminár zameraný na podporu diverzity a nediskriminácie v podnikateľskom prostredí bol plánovanou aktivitou v rámci projektu PRODISLO s cieľom posilniť vzťahy medzi európskymi orgánmi pre rovnaké zaobchádzanie a chartami diverzity a ich vzájomnú spoluprácu. Z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie a súvisiacich prísnych a nepredvídateľných opatrení prijímaných v Slovenskej republike na boj proti pandémie ochorenia COVID-19 boli v roku 2021 výrazne obmedzené podmienky na cesto-

vanie a usporadúvanie hromadných podujatí, vrátane semináru na európskej úrovni. Nakoľko cieľom semináru malo byť vytvorenie spolupráce a dobých vzťahov medzi subjektami, ktoré spolu doposiaľ nepracovali a vzhľadom na predpokladaný rozsah trvania semináru (1,5 dňa), nebolo vhodné usporiadať ho online formou. Z uvedených dôvodov Stredisko seminár nerealizovalo, o čom informovalo aj Európsku komisiu, z ktorej finančného mechanizmu mal byť v rámci projektu PRODISLO realizovaný.

44 SNSLP sa v roku 2021 aktívne uchádzalo o nenávratný finančný príspevok ako oprávnený žiadateľ /partner v dostupných projektových mechanizmoch a dotačných programoch.

V roku 2021 Stredisko podpísalo grantovú dohodu k projektu „Podpora rodovej rovnosti a súladu pracovného a súkromného života na Slovensku“ financovaného z finančných prostriedkov z Nórskeho finančného mechanizmu 2014-2021 a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ktorý Stredisko implementuje v spolupráci s organizáciou občianskej spoločnosti Možnosť voľby, o.z. (RODRO projekt). Projekt bol spustený otváracou konferenciou na tému „Podpora rodovej rovnosti a súladu pracovného a súkromného života na Slovensku“, ktorá sa konala 21.10.2021 v hoteli Devín. Následne Stredisko začalo s realizáciou projektových aktivít, vrátane prípravy kampane a metodického nastavenia vzdelávacích aktivít.

V roku 2021 sa Stredisko úspešne uchádzalo ako spolužiadateľ o finančné prostriedky z Finančného mechanizmu EHP a Nórska (EEA Norway Grants) cez Ministerstvo pre investície, regionálny rozvoj a informatizáciu SR, a to vo výzve LD103 (inklúzia Rómov) a vo výzve CLT02 (boj proti rodovým stereotypom v kultúre). Hlavným žiadateľom projektu „Dočasné vyrovnávacie opatrenia na zvýšenie zamestnanosti a vzdelávania Rómov“ je Agentúra práce BBSK, n.o. a Stredisko spolu s Stiftelsen Mangfold i arbeidslivet sú projektovými partnermi. Projekt bude implementovaný v roku 2022 a 2023.

Ako žiadateľ sa Stredisko úspešne uchádzalo v roku 2021 aj o finančné prostriedky z grantového progra-

mu Ministerstva zahraničných vecí Holandského kráľovstva na projekt zameraný na sledovanie stavu právneho štátu v Slovenskej republike (Fostering innovative approaches to rule of law monitoring in Slovakia), ktorý implementuje v spolupráci s mimovládnyimi organizáciami Centre for International Legal Cooperation (CILC) a Transparency International Slovensko.

KOMUNIKÁCIA

V roku 2021 sme začali s novou vizuálnou identitou SNSLP

V roku 2021 Stredisko naplno použilo a prezentovalo svoju novú vizuálnu identitu. Redizajn webovej stránky bol nasledovaný zmenou grafiky publikácií, tematických príspevkov

na sociálnych sieťach a tiež zmenou loga podcastu NoPráve. Grafika je viditeľná na všetkých tlačенých výstupoch, propagačných predmetoch a fotostene.

Spustili a kapacite sme naplnili nový web SNSLP

Webovú stránku (www.snslp.sk) Stredisko naplnilo aktuálnymi výstupmi, vrátane elektronických podôb odborných publikácií, nezávislých stanovísk a zistení okrúhlych stolov. Stredisko priebežne aktualizovalo zoznam mediálnych výstupov a tlačových správ. Súčasne zvyšovalo úroveň prístupnosti stránky pre všetky cieľové skupiny.

46

Pokračujeme v aktívnom pôsobení na sociálnych sieťach a vlastnom

blogu (Facebook, Instagram, ClubHouse, SME) a periodickej realizácii podcastu NoPráve, videoformátu Na Prvú.

Stredisko uverejnilo 95 príspevkov na Facebooku, 125 príspevkov na Instagrame a 4 videá na Youtube. Na novom profile Strediska na LinkedIne zverejnilo 11 príspevkov.

Stredisko pokračovalo v tvorbe podcastu NoPráve a vydalo 16 epizód. Ľudskoprávnou optikou sa pozrelo na viaceré spoločenské témy spolu s osobnosťami z verejného, občianskeho a súkromného sektora, ale aj zamestnancami a zamestnankyňami Strediska.

Tabuľka č. 2: Zoznam podcastov NoPráve

Názov	Hostia	Dátum
Naozaj otvorená spoločnosť	Andrea Erdősová	28.11.2021
Tretí piliér demokracie	Martin Giertl	21.11.2021
Byť apolitický neznamená byť ticho	Silvia Porubánová	07.11.2021
Rodina je základ	Lucia Plaváková	20.07.2021
Mít rád ľudí	Matia Lenická	09.07.2021
Prečo PRIDEme	Martin Macko	30.06.2021
Ako fungujú vonkajšie vzťahy, keď sa nedá chodiť von	Beáta Babačová a Zuzana Pavlíčková	20.05.2021
Čo sa deje, keď nevieme	Anna Máriassyová a Michaela Ujházyová	17.04.2021
Dedičný hriech Strediska	Michal Vašečka	03.04.2021
Stredisko nešíri ideológiu	Marek Vátral a Michal Horváth	27.03.2021
Ľudské práva ako hodnota štátu	Ingrid Brocková	10.03.2021
Ľudské práva ako identita Európy	Michal Šimečka	03.03.2021
Ľudské práva ako piliér Európy	Radim Dvořák	20.02.2021
Ľudské práva v zajatí väčšiny	Ábel Ravasz	06.02.2021
Ľudské práva v zajatí demokracie	Irena Biháriová	02.02.2021
Ľudské práva v zajatí kompromisu	Iveta Radičová	22.01.2021

Obhájili sme vysoký počet mediálnych príspevkov v elektronických aj printových médiách

Stredisko pokračovalo v pravidelnom informovaní o svojich aktivitách, výskumných zisteniach, spôsoboch podávania právnej pomoci a aktívne sa zapájalo do spoločenskej debaty. Výkonná riaditeľka Strediska a zamestnanci/zamestnankyne sa vyjadrovali k aktuálnym témam z oblasti ľudských práv a diskutovali vo verejnoprávnych aj súkromných médiách (Správy RTVS, TA3, TV Markíza, JOJ, Metropolitná TV), aktívne prispievali do etablovaných diskusných relácií (Silná zostava, Dámsky klub), zapájali sa do popu-

larizačných formátov partnerských subjektov (Hlboká online, Myšlienko-vo, Cafe Európa, Festival PRIDE, NIE V NAŠOM MESTE) a rozšírili svoje vyjadrenia a aktivity aj do lifestylových magazínov (Pluska, Prague Luxury Life, EMMA, Národná cena za dizajn).

Stredisko svoju aktivitu pretavilo do 16 tlačových správ a viac ako 230 mediálnych výstupov rôzneho druhu. Zoznam mediálnych výstupov tvorí Prílohu č. 2 Ročnej záverečnej správy 2021.

Tabuľka č. 3: Zoznam tlačových správ

Názov	Dátum
Stanovisko k medializovanému právnomu názoru na povinnosť zamestnancov preukazovať sa negatívnym testom	28.11.2021
Prihlásenie sa k viacerým národnostiam pri sčítaní obyvateľstva	21.11.2021
Rozdielne tehotenské dávky ženám pracujúcim v polícii, hasičskom zbore, zbore väzenskej a justičnej stráže a profesionálnym vojačkám	07.11.2021
Právna úprava výberového konania sudcov najvyššieho správneho súdu slovenskej republiky nie je protiústavná ani diskriminačná	20.07.2021
Pandémia zvýšila citlivosť spoločnosti na porušovanie ľudských práv	09.07.2021
Tehotné ženy by mali mať možnosť prioritného očkovania	30.06.2021
Nevzatie na vedomie správy verejnej ochrankyne práv je prejavom neúcty k ochrane ľudských práv	20.05.2021
Ľudskoprávne implikácie drogových politík	17.04.2021
Test diskriminácie a „zvýhodňovanie“ zaočkovaných osôb štátom	03.04.2021
10 životov zachrániť nestačí	27.03.2021
Každý má právo na dostupné bývanie	10.03.2021
Rodičovský bonus je v rozpore s antidiskriminačnou legislatívou	03.03.2021
Právo na pokojné zhromažďovanie nie je v demokratickej spoločnosti bezhraničné	20.02.2021
Zdravotná starostlivosť nie je otázkou presvedčenia	06.02.2021
Zvýhodňovanie očkovaných zákonom nemusí byť diskriminačné	02.02.2021
Dá sa rozmanitosť na pracovisku merať? Nový nástroj pre zamestnávateľov má veľké ambície	22.01.2021

VÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

Zostavenie súboru indikátorov pre monitorovanie dodržiavania ľudských práv

V nadväznosti na prácu pracovnej skupiny pre tvorbu indikátorov pre právo na vzdelanie sa dňa 26.1.2021 realizovalo zasadnutie, ktorého sa zúčastnili zástupcovia a zástupkyne nasledujúcich organizácií a inštitúcií: Centrum vedecko-technických informácií SR, Sekcia národnostného a inkluzívneho vzdelávania, MŠVVaŠ SR, Inštitút vzdelávacej politiky, MŠV-VaŠ SR, Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím, Kancelária verejného ochrancu práv, Úrad komisára pre deti, Nadácia otvorenej spoločnosti, Združenie katolíckych škôl Slovenska a Platforma rodín detí so zdravotným znevýhodnením. Následne prebiehali individuálne

konzultácie s týmito aj ďalšími aktérmi a zber dát pre vyhodnotenie indikátorov. V decembri 2021 bola publikovaná **výskumná správa Právo na vzdelanie**, ktorá napriek pozitívnemu vývoju v niektorých oblastiach identifikovala mnohé slabé miesta vo vzdelávacom systéme, štrukturálnu diskrimináciu znevýhodnených skupín žiakov a žiačok a ponúkla ľudskoprávnu perspektívu pri identifikácii kľúčových problémov.

50

Výskumná správa je dostupná na webe Strediska: https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Pravo-na-vzdelanie_web_.pdf

Stredisko tiež uskutočnilo prípravnú fázu pre sledovanie práva na rovnaké zaobchádzanie v oblasti pracovnoprávných vzťahov. Vypracovaný podkladový materiál predstavuje pracovnú verziu indikátorov práva na rovnaké zaobchádzanie v pracovnoprávných vzťahoch a ich vyhodnotenie za rok 2020. Materiál overuje uplatniteľnosť metodológie indikátorov ľudských práv aj pre oblasť diskriminácie a identifikuje slabé miesta o uvv dostupnosti administratívnych dát. Zároveň predstavuje nevyhnutný krok pre diskusiu o tom, akým spôsobom je možné najefektívnejšie a najkomplexnejšie sledovať a vyhodnocovať vývoj v oblasti diskriminácie v pracovnoprávných vzťahoch na Slovensku.

Príprava tematickej správy - právo na ochranu životného prostredia, právo na informácie o životnom prostredí a dopady zmeny klímy na ľudské práva

Vzhľadom na to, že nielen v mediálnom priestore, ale aj pri pracovnej komunikácii s organizáciami, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia Stredisko zaznamenalo, že mohlo dôjsť k prípadom obmedzovania výkonu práv podľa Aarhuského dohovoru, realizovalo mapovanie skúseností občianskych organizácií, iniciatív a aktivistov a aktivistiek v oblasti ochrany životného prostredia so zastráňovaním či šikanovaním alebo iným obmedzovaním ich práv. Organizácie v oblasti ochrany životného prostredia

potvrdili skúsenosti s rôznou formou obmedzovania výkonu ich práv vyplývajúcich z Aarhuského dohovoru, ktoré je reakciou na ich činnosť. Najrozšírenejšou formou je rôznych spôsobov obťažovania a ohovárania jednotlivcov alebo ich rodín zo strany dotknutých strán, ale aj vyhrážanie sa a využívanie rôznych administratívnych úkonov ako formu obťažovania (podnety, trestné oznámenia.) Tieto zistenia boli použité v rámci reportovacej činnosti Strediska.

Dopady opatrení počas pandémie COVID-19 na hospodárske a sociálne práva

Počas roka 2021 bola v súlade s plánom činnosti realizovaná prípravná fáza výskumu, ktorej cieľom bolo identifikovať kľúčové legislatívne zmeny s dopadom na výkon práv súvisiacich s prácou (právo na prácu, dôstojné pracovné podmienky, ochra-

nu pracovného miesta), oblasti s možným negatívnym dopadom na tieto práva a kľúčových aktérov zastupujúcich práva zamestnancov. Súčasne bol pripravený výskumný zámer a dizajn kvalitatívnej časti výskumu, ktorý bude realizovaný v I. a II. kvartáli 2022.

Diskriminácia seniorov a senioriek vo vybraných oblastiach - informovanosť a postoje verejnosti

V júni 2021 bola publikovaná výskumná správa *Násilie na senioroch a seniorkách a ich diskriminácia. Skúsenosti organizácií pracujúcich s ľuďmi vo vyššom veku*. Výskum zisťoval, aké skúsenosti s násilím na senioroch a seniorkách majú zástupcovia organizácií, ktoré pracujú so staršími ľuďmi. Boli identifikované najčastejšie typy násilia, prostredie, v ktorom sa odohráva a páchatelia. Na základe odpovedí sa násilie najčastejšie vyskytuje v domácom

a rodinnom prostredí, zároveň však seniori a seniorky o ňom zriedka hovoria. V prípade diskriminácie bolo zistené nízke povedomie o tom, čo diskriminácia je a ako je možné sa proti nej brániť.

Factsheets:

<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Nasilie-na-senioroch-kach-SJ.pdf>

<http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Nasilie-na-senioroch-kach-ENG.pdf>

Diskriminačné praktiky v oblasti zamestnávania

Stredisko realizovalo konzultácie s mimovládnyimi organizáciami s cieľom zúžiť výskumný zámer a naplánovať dizajn výskumu. Zber dát formou fokusových skupín bude re-

alizovaný v roku 2022 v rámci projektu Podpora rodovej rovnosti a súladu pracovného a súkromného života na Slovensku.

Výskum prístupu k právu na bývanie medzi mladými dospelými z CDR (prípadová štúdia)

52 Stredisko v auguste 2021 publikovalo výstupy z prvej fázy výskumu zameraného na právo na bývanie a mládež z Centier pre deti a rodiny (CDR), ktorej závery poukazovali na to, že uplatňovanie niektorých práv vyplývajúcich z medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky, akým je aj právo na bývanie, je v Slovenskej republike najmä medzi zraniteľnými skupinami nedostatočné. Výskumná správa „*Mladí dospelí z centier pre deti a rodiny a uplatňovanie práva na bývanie*“ predstavuje dostupné možnosti riešenia bývania pre túto zraniteľnú skupinu a bariéry, ktoré predstavujú riziko bezdomovectva a odporúčania pre verejné inštitúcie ako zvýšiť prístup mladých ľudí z CDR k bývaniu.

Dňa 1. júla 2021 sa tiež konal odborný seminár organizovaný v spolupráci s OZ Proti prúdu „*Riziko bezdomovectva u mladých ľudí opúšťajúcich centrá pre deti a rodiny (CDR)*“, ktorého cieľom bolo predstaviť výsledky prvej časti výskumnej úlohy spolu s nadväzujúcimi zámermi 2. fázy výskumu sociálnym pracovníkom a pracovníčkam, ktoré pracujú aj s cieľovou skupinou mladých dospelých z CDR v oblasti bývania. Semi-

nár poskytol priestor na diskusiu o predbežných záveroch výskumnej úlohy, ako aj o skúsenostiach sociálnych pracovníkov a pracovníčok z praxe.

Druhá časť výskumnej úlohy zameranej na prístup k právu na bývanie medzi mladými dospelými z CDR ponúkla hĺbkový pohľad na nástroje riešenia situácie s bývaním, ktoré boli identifikované v prvej fáze ako najrelevantnejšie. Ako prípadová štúdia zameraná na mesto Košice a okolie, publikácia „*Mladí dospelí z centier pre deti a rodiny a uplatňovanie práva na bývanie (2): Analýza dostupných nástrojov riešenia bývania mladých dospelých z CDR v meste Košice*“ ponúka podrobnú analýzu silných a slabých stránok možnosti riešenia bývania pre mladých dospelých z CDR a tiež spolupráce aktérov, čím presnejšie pomenováva problematické aspekty zachrannej siete, ktorá by mala pomáhať pri získaní a udržaní si stabilného bývania aj po opustení ústavnej starostlivosti a osamostatnení sa. Závery výskumnej úlohy predovšetkým poukazujú na to, že nástroje na riešenie situácie s bývaním, ktoré sú k dispozícii pre mladých dospelých z CDR, fungujú

plnohodnotne iba vtedy, keď sa vzájomne dopĺňajú, pretože na riešenie rôznorodých situácií je možné reagovať iba zvýšením dostupnosti rôznorodých nástrojov.

Výskumná správa 1. fáza: <http://www.snslp.sk/aktuality/pravo-na-dostupne-byvanie-by-mal-mat-kazdy/>

Revízia a štandardizácia internej evidencie dát o prípadoch diskriminácie

Stredisko iniciovalo spoluprácu orgánov pre ochranu ľudských práv na príprave zjednotenej klasifikácie pre evidenciu prijatých podnetov, ktorá by v budúcnosti mohla pomôcť zvýšiť porovnateľnosť dát jednotlivých inštitúcií a tiež vytvorenie zdroja dát pre získanie komplexnejšieho obrazu o stave dodr-

Factsheet: http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/mladi-pravo-na-byvanie_SK.pdf
http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/mladi-pravo-na-byvanie_ENG.pdf

žiavania ľudských práv na Slovensku. V roku 2021 sa realizovali tri pracovné stretnutia so zástupcami Kancelárie verejného ochrancu práv a Úradom komisára pre deti, ktorých výstupom je návrh klasifikácie rešpektujúci mandáty jednotlivých orgánov.

Analýza mediálnych výstupov - Zobrazovanie násilia na ženách (NAP)

V roku 2021 Stredisko realizovalo dve analýzy mediálnych výstupov za rok 2020, a to k problému zobrazovania

násilia na ženách a zobrazovania sexuálneho obťažovania. Oba monitoringy analyzovali mediálne výstupy z výberu najčítanejších a najsledovanejších printových médií (aj v online forme), televíznych a rozhlasových staníc.

Monitoring *“Zobrazovania násilia na ženách v médiách za rok 2020”* je výsledkom analýzy 2 143 príspevkov, ktorá identifikuje charakteristické spôsoby informovania o rozličných typoch násilia na ženách a tiež odlišný spôsob spracovania témy v prípade autorov a autoriek. Niektoré charakteristiky páchateľov a obetí, ale aj opis samotného násilia, môžu prispievať k prehlbovaniu stereoty-

pov. Preferencia fyzického násillia pri výbere tém môže mať za následok nižšiu až chýbajúcu verejnú diskusiu o zriedkavejšie spomínaných, ale nie menej častých typoch násillia. Výskumná správa je publikovaná online na: https://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Zobranasillia_web.pdf

Analýza mediálnych výstupov "Zobrazovanie sexuálneho obťažovania v médiách: Mediálny monitoring za rok 2020", je výsledkom spracovania datasetu 694 mediálnych výstupov zo 44 médií za rok 2020. Závety analýzy poukazujú predovšetkým na nedostatočný akcent na sexuálne

obťažovanie ako systémový problém v spoločnosti, či ako symptóm rodovej nerovnosti v spoločnosti. Zároveň identifikuje, že niektoré formy sexuálneho obťažovania sú v mediálnom priestore "neviditeľné", čo môže taktiež napomáhať skresľovaniu predstáv verejnosti o komplexnosti problematiky sexuálneho obťažovania. Stredisko preto aj touto publikáciou apeluje na dôležitosť výraznejšej prítomnosti ľudskoprávneho rámca pri informovaní o tejto problematike. Výskumná správa je publikovaná online na: <http://www.snslp.sk/aktuality/ako-media-komunikuju-o-sexualnom-obtazovaní/>

Okrúhle stoly "Iné formy násillia na ženách"

54

V roku 2021 Stredisko v spolupráci s Úniou materských centier pokračovalo v diskusnom formáte „Iné podoby násillia na ženách“, ktorý prepojil odborníčky a odborníkov rôznych profesií pôsobiacich v oblasti pomoci obetiam partnerského a domáceho násillia a pomenoval slabé miesta a výzvy v ich praxi. V nadväznosti na tému, ktorou sa tento cyklus začal – pokračujúce násillie počas „poručníckych“ sporov – Stredisko v minulom roku otvorilo ďalšie dve témy: administratívne násillie a ekonomické násillie. Diskusia k problematike administratívneho násillia sa uskutočnila 29.6.2021 v priestoroch Strediska a bolo ju možné sledovať aj online. Skrátený audiozáznam si môžete

vypočuť tu: <http://www.snslp.sk/aktuality/ake-podoby-moze-mat-partnerske-nasillie/>

Okrúhly stôl k téme ekonomického násillia sa uskutočnil online 1.12.2021 a jedným zo spoločných záverov okrúhleho stola je konštatovanie, že podporujúcim faktorom ekonomického násillia je príjmová nerovnosť, ktorá sa prejavuje aj na úrovni partnerských vzťahov, vytváranie a podpora situácií ekonomickej závislosti žien na svojich partneroch, prípadne vzťah odkázanosti starších alebo zdravotne znevýhodnených osôb. Správu z okrúhleho stola je možné si stiahnuť tu: <http://www.snslp.sk/aktuality/ake-podoby-moze-mat-partnerske-nasillie/>

VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

Stredisko v roku 2021 realizovalo výchovno-vzdelávacie aktivity zamerané na šírenie osvetu v oblasti nediskriminácie a ľudských práv s cieľom zvyšovania tolerancie v spoločnosti. Vzdelávacie a osvetové aktivity Stredisko realizuje bezplatne na základe § 1 ods. 2 písm. d) zákona o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva. Vzdelávacie a osvetové aktivity, ktoré Stredisko realizovalo v roku 2021 vyplývajú z Plánu činnosti na rok 2021, ktorý reflektuje aj záväzky vyplývajúce z koncepcií, akčných plánov či stratégií jednotlivých rezortov. Vzhľadom k pretrvávajúcej pandemickej situácii v roku 2021 Stredisko pristúpilo k realizácii vzdelávacích aktivít nielen prezenčnou, ale aj dištančnou formou (online vzdelávacie aktivity). V roku 2021 Stredisko zvýšilo počet vzdelávacích aktivít zameraných predovšetkým

pre dospelé cieľové skupiny o 126,67 % v porovnaní s rokom 2020, zvýšenie o 33,33 % v rámci stredných škôl a o 43,42 % v rámci základných škôl v porovnaní s rokom 2020.

Celkovo Stredisko zrealizovalo 216 vzdelávacích aktivít (pre 5 496 účastníkov/účastníčok), čo predstavuje zvýšenie o 48,97 % v porovnaní s rokom 2020, v ktorom sa uskutočnilo 145 aktivít (pre 3 425 účastníkov/účastníčok). Reforma vzdelávacích aktivít spočívala okrem iného vo zvýšení podielu aktivít pre dospelé cieľové skupiny, prispôsobení sa špecifickým potrebám subjektov vzdelávania, tvorbe videí na vzdelávacie účely, nadväzovaní spolupráce s relevantnými aktérmi a inštitúciami a reflektovaní potrieb zamestnávateľov/zamestnávateľiek z pohľadu pracovnej klímy a diverzity na pracovisku.

Tabuľka č. 3: Prehľad vzdelávacích aktivít v roku 2021

cieľová skupina	počet účastníkov/účastníčok	počet vzdelávacích aktivít	počet škôl/inštitúcií
základné školy	2 391	109	39
stredné školy	2 361	72	22
dospelé cieľové skupiny	741	34	23

Tabuľka č. 4: Prehľad vzdelávacích aktivít v roku 2021 a ich percentuálne vyjadrenie v porovnaní s rokom 2020

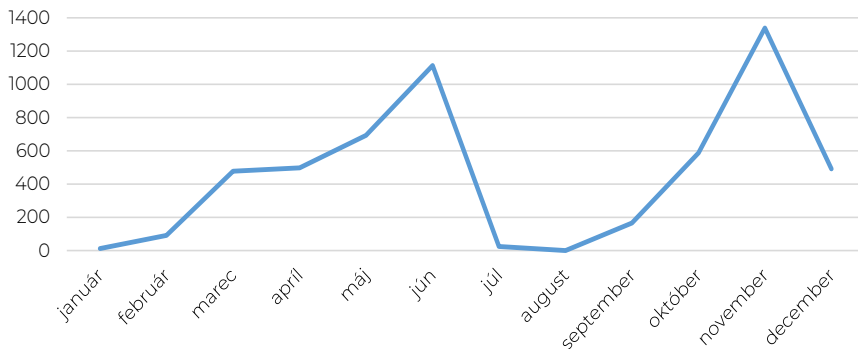
cieľová skupina	počet účastníkov/účastníčok			počet vzdelávacích aktivít			počet škôl/inštitúcií		
	2020	2021	% stav	2020	2021	% stav	2020	2021	% stav
základné školy	1 668	2 391	zvýšenie o 43,35 %	76	109	zvýšenie o 43,42 %	23	39	zvýšenie o 69,57 %
stredné školy	1 388	2 361	zvýšenie o 70,10 %	51	72	zvýšenie o 41,18 %	13	22	zvýšenie o 69,23 %
dospelé skupiny	369	741	zvýšenie o 100,81 %	15	34	zvýšenie o 126,67 %	12	23	zvýšenie o 91,67 %

56

S poukazom na vyššie uvedené informácie Stredisko zaznamenalo značný nárast vzdelávacích aktivít v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020, a to aj z dôvodu schopnosti

škôl a školských zariadení prispôbiť vzdelávanie vyučovaciemu procesu a rovnako tak možnosť realizácie vzdelávacích aktivít na pracoviskách v rámci pracovného času.

Graf č. 1: Vývoj počtu účastníkov/účastníčok vzdelávacích aktivít

Vyššie uvedený graf ukazuje krivku počtu účastníkov/účastníčok vzdelávacích aktivít, ktorý zobrazuje narastajúcu alebo klesajúcu tendenciu, ktorá značne kopíruje vývoj pandemickej situácie. V období uvoľnenia opatrení alebo zlepšovania situácie v školách a na pracoviskách priamo úmerne rástol aj počet účastníkov/účastníčok. Naopak, zhoršenie pan-

demickej situácie spôsobilo znížený počet účastníkov/účastníčok a záujem o vzdelávacie aktivity. Uvedený graf znázorňuje vzdelávanie detí, mládeže aj dospelých cieľových skupín. Mesiac júl, august predstavujú prestávku v oblasti vzdelávania z dôvodu letných prázdnin a čerpania dovolení na pracoviskách.

57

Vzdelávanie v oblasti ľudských práv a nediskriminácie pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny

V roku 2021 Stredisko realizovalo vzdelávacie aktivity pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny v oblasti ľudských práv a nediskriminácie zamerané na šírenie osvetu, zvyšovanie informovanosti či scitlivenie spoločnosti. Celkovo zrealizovalo 27 vzdelávacích aktivít pre 586 účastníkov/účastníčok v rámci celej Slovenskej republiky, pričom s viacerými subjektmi vzdelávania má Stredisko kontinuálnu spoluprácu už

viac rokov. Stredisko zrealizovalo aj 6 vzdelávacích aktivít na tému rodová rovnosť a ľudské práva, ktorých neoddeliteľnou súčasťou je problematika ľudských práv a nediskriminácie.

Okrem štandardne ponúkaných tém, Stredisko pripravilo aj vzdelávanie na mieru so zohľadnením špecifických potrieb subjektov vzdelávania. V roku 2021 Stredisko realizovalo vzdelávanie v nasledovných témach:

- Prevencia a eliminácia diskriminácie na pracovisku;
- Aplikácia manažmentu rozmanitosti na úrovni podnikateľského sektoru;
- Eliminácia násillia voči ženám v pracovnoprávných vzťahoch;
- Extrémizmus a rasizmus v kontexte ľudských práv;
- Rovnosť a nediskriminácia v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 5);
- Debarierizácia prostredia a práce, osobná mobilita osôb so zdravotným postihnutím v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím;
- Šikana na pracovisku, mobbing, bossing;
- Rodová rovnosť, rovnosť príležitostí mužov a žien.

Stredisko dopĺňa, že vyššie uvedené témy boli realizované buď samostatne, alebo kombináciou dvoch a via-

cerých tém v rámci jednej vzdelávacej aktivity z dôvodu špecifických požiadaviek adresátov vzdelávania.

Tabuľka č. 5: Prehľad vzdelávacích aktivít pre odbornú verejnosť a dospelé cieľové skupiny

téma	počet aktivít	počet účastníkov/ účastníčok
prevencia a eliminácia diskriminácie na pracovisku	5	146
aplikácia manažmentu rozmanitosti na úrovni podnikateľského sektoru	11	160
eliminácia násillia voči ženám v pracovnoprávných vzťahoch	-	-
extrémizmus a rasizmus v kontexte ľudských práv	1	7
rovnosť a nediskriminácia v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 5)	-	-
debarierizácia prostredia a práce, osobná mobilita osôb so zdravotným postihnutím v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím	-	-
šikana na pracovisku, mobbing, bossing	1	4
rodová rovnosť, rovnosť príležitostí mužov a žien	3	37

Vzdelávacie aktivity zamerané na problematiku rovnosti a nediskriminácie v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (čl. 5) a debarierizácia prostredia a práce, osobná mobilita osôb so zdravotným postihnutím v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím sú súčasťou témy č. 1, 2, 8 a problematika eliminácia násillia voči ženám v pracovnoprávných vzťahoch je súčasť témy č. 1 a 8.

Stredisko realizovalo 3 vzdelávacie aktivity pre 256 študentov/študen-

tiek vysokých škôl so zameraním na právo, sociálne a ekonomické vzťahy, 5 vzdelávacích aktivít pre 58 účastníkov/účastníčok na úrovni ministerstiev, 4 vzdelávacie aktivity pre 28 účastníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, 8 vzdelávacích aktivít pre 140 účastníkov/účastníčok orgánov verejnej správy a samosprávy, 8 vzdelávacích aktivít pre 161 účastníkov/účastníčok kultúrnych centier a osvetových stredísk a 1 vzdelávaciu aktivitu pre vojenskú políciu. Z hľadiska územného členenia boli zrealizované vzdelávacie aktivity nasledovne:

- Bratislavský kraj 8 aktivít pre 84 účastníkov/účastníčok,
- Trnavský kraj 4 aktivity pre 71 účastníkov/účastníčok,
- Trenčiansky kraj 9 aktivít pre 337 účastníkov/účastníčok,
- Nitriansky kraj 5 aktivít pre 53 účastníkov/účastníčok,
- Banskobystrický kraj 2 aktivity pre 44 účastníkov/účastníčok,
- Prešovský kraj 1 aktivita pre 23 účastníkov/účastníčok,
- Košický kraj 4 aktivity pre 61 účastníkov/účastníčok.

Spolupracujúce subjekty Strediska pri realizácii vzdelávacích aktivít (dospelé cieľové skupiny):

- Obchodná akadémia, Nitra
- Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici, Považská Bystrica
- Pohronské osvetové stredisko, Žiar nad Hronom
- Základná škola s materskou školou, A. Felcana 4, Hlohovec
- Podivný Barón, Púchov
- Regionálne kultúrne centrum v Prievidzi, Prievidza
- Základná škola, Postupimská, Košice
- Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka, Trenčín
- Metodicko-pedagogické centrum, Bratislava
- Učitelia Považia a Cooltajner, Považská Bystrica
- Malokarpatské múzeum v Pezinku, Pezinok
- Vojenská polícia, Železničná 3, Trenčín
- Inšpektorát práce Prešov, Prešov
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Bratislava
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Bratislava

- Miestny úrad Košice, sídlisko Ťahanovce, Košice
- Ministerstvo vnútra SR, Bratislava
- Trnavský samosprávny kraj, Trnava
- Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity
- Právnická fakulta Trnavskej Univerzity, Trnava
- Inštitút vzdelávania Zboru väzenskej a justičnej stráže, Nitra
- Banskobystrický samosprávny kraj, Banská Bystrica

Stredisko vytvorilo aj vzdelávací modul pre súkromný a verejný sektor k problematike dodržiavania základných ľudských práv a slobôd a nediskriminácii v kontexte zberu a zaznamenávania biometrických údajov

a rozšírilo vzdelávací modul nediskriminácia o problematiku umelej inteligencie v kontexte ľudských práv a nediskriminácie a jej zavádzanie v rámci automatizovaných procesov na pracoviskách.

Vzdelávanie v oblasti ľudských práv a nediskriminácie na základných a stredných školách

61

Stredisko v roku 2021 pokračovalo v realizácii vzdelávacích aktivít určených pre prvý a druhý stupeň základných škôl a stredné školy. Vzhľadom k dopytu a dlhoročnej spolupráci so základnými a strednými školami je

ponuka zo strany Strediska zasielaná na všetky základné a stredné školy v rámci Slovenskej republiky, pričom uspokojiť dopyt bolo možné na 60 školách.

Tabuľka č. 6: Počet vzdelávacích podujatí na vybrané témy a počet účastníkov/účastníčok

téma	základné školy		stredné školy	
	počet podujatí	počet účastníkov/účastníčok	počet podujatí	počet účastníkov/účastníčok
Ludské práva	15	291	16	293
Nediskriminácia	1	22	4	63
Rodová rovnosť, rovnosť príležitostí mužov a žien	5	106	0	0
Holokaust	5	108	1	3
Šikana, kyberšikana, bezpečnosť používania sociálnych sietí	44	988	29	1 498
Práva dieťaťa	12	299		
Obchodovanie s ľuďmi	2	33	2	45
Rasizmus, extrémizmus	19	353	14	316

Problematika násilia páchaného na ženách je aktuálne súčasťou iných vzdelávacích tém, ktoré sú štandardne ponúkané základným a stredným školám. Z vyššie uvedených informácií o počte vzdelávacích aktivít vyplýva, že problematika šikany, kyberšikany a bezpečnosti používania sociálnych sietí a internetu je dlhoročne najžiadanejšou a najatraktívnejšou témou pre základné a stredné školy. A to aj vzhľadom k skutočnosti, že pandémia ochorenia covid-19 spôsobila presun veľkej časti aktivít detí a mládeže, vráta-

ne vyučovania, do online priestoru. Stredisko preto zaznamenalo vysoký záujem o uvedenú tému a realizovalo 181 vzdelávacích aktivít pre základné a stredné školy pre 4 752 žiakov/žiačok, z toho 104 aktivít pre 2 374 žiakov/žiačok bolo realizovaných prezenčnou formou, 77 aktivít pre 2 378 žiakov/žiačok bolo realizovaných dištančnou formou (online).

Stredisko v kontexte záujmu o tému kyberšikany pripravilo materiál vo forme odporúčaní pre školy, rodičov, deti a mládež v prípade, ak sa

stanú obeťami kyberšikany, Dostupné sú na web stránke: <http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Prevenicia-a-riesenie-sikanovania-a-ky->

[bersikanovania-ziakov_letak-1.pdf](http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Odporucania-kybersikana.pdf), <http://www.snslp.sk/wp-content/uploads/Odporucania-kybersikana.pdf>

Tabuľka č. 7: Počet aktivít na základných a stredných školách podľa formy prezenčná/dištančná (online)

	prezenčná forma	dištančná forma (online)
základné školy	51	58
stredné školy	53	19

Tabuľka č. 8: Počet žiakov/žiačok na základných a stredných školách v rámci aktivít Strediska

	prezenčná forma	dištančná forma
základné školy	1 167	1 224
stredné školy	1 207	1 154

63

Najviac vzdelávacích aktivít Stredisko realizovalo v nasledovné mesiace:

Mesiac jún – 47 vzdelávacích aktivít pre 1 114 žiakov/žiačok;

Mesiac november – 37 vzdelávacích aktivít pre 1 339 žiakov/žiačok.

Z vyššie uvedených informácií vyplýva, že základné a stredné školy prejavili dopyt po vzdelávacích aktivitách v čase uvoľnenia opatrení, ktoré sa na školy a školské zariadenia vzťahovali. Jedna zo stredných škôl pristúpila k tzv. online vysielaniu počas dvoch vyučovacích dní. Obe aktivity prebiehali počas vyučovania v rovnakom čase, vo všetkých triedach v rámci školy. Online vysielania k problematike šikany, kyberšikany, bezpečnosti používania sociálnych

sietí sa počas prvého dňa zúčastnilo 495 žiakov/žiačok a počas druhého dňa 390 žiakov/žiačok.

Vzdelávacie aktivity určené pre základné a stredné školy boli realizované v rámci celej Slovenskej republiky, pričom najväčšie zastúpenie bolo v Žilinskom kraji (21), Nitrianskom kraji (19) a v Trnavskom kraji (10). Ponuka aktivít aktuálne zohľadňuje preferenciu kratších podujatí na úrovni škôl, a tak boli k dispozícii va-

rianty aktivít v rozsahu 2 až 4 vyučovacích hodín v prípade prezenčného vzdelávania a 45 až 90 minút v prípade online vzdelávania. Základné a stredné školy najčastejšie preferovali vzdelávacie aktivity v trvaní 90 minút (2 vyučovacie hodiny – variant A) - 170 aktivít pre 4 564 žiakov/žia-

čok základných a stredných škôl bez ohľadu na formu vzdelávania.

Pre základné a stredné školy Stredisko ponúka celkom 10 štandardných tém v troch variantoch vzdelávania:

Variant A – 2 x 45 minút (obsahuje úvod o činnosti Strediska, vzdelávaciu aktivitu na zvolenú tému, príklady z praxe, diskusia, pracovné listy, obrazové, zvukovo-obrazové materiály);

Variant B – 3 x 45 minút (variant A + podrobnejšie informácie k téme, diskusia, skupinová hra);

Variant C – 4 x 45 minút (variant B + možnosť pozrieť si dokumentárny film, skupinová práca, tvorba projektov).

64

Stredisko zároveň pripravilo vzdelávaciu aktivitu Okruh mestom a ľudské práva v meste Žilina, určenú pre základné a stredné školy za účelom

poznania mesta, jeho historických pamiatok, budov, osobností spojených s problematikou dodržiavania základných ľudských práv a slobôd.

Súťaž Moje ľudské práva

Stredisko v roku 2021 zrealizovalo 9. ročník výtvarnej súťaže Moje ľudské práva, ktorej cieľom je šírenie osvetu v oblasti ľudských práv a nediskriminácie na prvom a druhom stupni základných škôl, špeciálnych školách

a základných umeleckých školách. Výtvarná súťaž prebiehala v období od 31.1.2021 do 31.5.2021. Témy výtvarných prác pre rok 2021 boli nasledovné:

- Spolu dokážeme veľké veci - 1. stupeň základných škôl, špeciálne školy;
- Nie je zmena ako zmena, ľudské práva a klimatická zmena – 2. stupeň základných škôl, špeciálna škola;
- Kalendár ľudských práv – základná umelecká škola.

Spolu so zaslaním súťaže pre jednotlivé základné, špeciálne a základné umelecké školy Stredisko zrealizovalo podpornú online aktivitu pre 68 škôl, počas ktorej jednotlivým pedagogickým pracovníkom/pracovníčkam priblížilo postavenie a činnosť Strediska, význam súťaže, jej podmienky a odpovedalo na otázky súvisiace s výtvarnou súťažou a zároveň poskytlo informácie ohľadom ponuky vzdelávacích aktivít pre deti, mládež a dospelé cieľové skupiny.

Stredisku bolo doručených celkovo 727 výtvarných diel z celej Slovenskej republiky. Víťazi a víťazky súťaže boli odmenení vecnými cenami poskytnutými nielen Strediskom, ale aj sponzormi - Dedoles, JustLove, Slovenské pedagogické nakladateľstvo, Kresky, Alza, Fusakle.

Vítazné diela sú zverejnené na web stránke Strediska (<http://www.snslp.sk/moje-ludske-prava-2021-vysledky/>)

Diskusia na vybrané ľudskoprávne témy

Stredisko v roku 2021 nadviazalo na osvetové aktivity zamerané na šírenie osvetu v oblasti ľudských práv a nediskriminácie s občianskymi združeniami, ktoré boli realizované formou diskusie na vybrané témy. Prvá online diskusia sa uskutočnila v spolupráci s Podivným barómom (Púchov) na tému nediskriminácia, ktorej sa zúčastnilo 20 účastníkov/

účastníčok odbornej a laickej verejnosti. Druhá online diskusia bola realizovaná v spolupráci s Učiteľmi Považia a občianskym združením Cooltajner (Považská Bystrica) na tému rodovej rovnosti pre 10 účastníkov/účastníčok predovšetkým zo základných a stredných škôl v danom regióne.

65

Príprava vzdelávacích materiálov pre pedagogických a odborných zamestnancov a zamestnankyne základných a stredných škôl, ako aj žiakov/žiačky a študentov/študentky základných a stredných škôl na tému násilia páchaného na ženách

Stredisko sa problematike násilia na ženách venuje aj v iných vzdelávacích témach, avšak podnety zo strany základných a stredných škôl prispeli k vytvoreniu samostatného vzdelávacieho modulu. Stredisko v rámci uvedenej úlohy pripravilo vzdelávací modul pre základné

a stredné školy, ktorý obsahuje základné informácie o násilí na ženách. Cieľom vzdelávacieho modulu je zvyšovať povedomie v oblasti násillia na ženách, jeho príčinách a následkoch. Obsah vzdelávacej aktivity Stredisko konzultovalo s odborníkmi

a odborníčkami z občianskeho združenia Náruč, ktorí poskytli dôležité informácie k problematike násillia páchaného na ženách. Vzdelávací modul bude dostupný pre základné a stredné školy v 1. polroku 2022.

Dočasné vyrovnávacie opatrenia (DVO)

I. Vypracovanie metodických postupov Strediska v oblasti dočasných vyrovnávacích opatrení

Stredisko v zmysle antidiskriminačného zákona monitorovalo situáciu v oblasti prijímania dočasných vyrovnávacích opatrení. Tiež pristúpilo k vytvoreniu vzorového opatrenia so zákonom stanovenými náležitosťami,

ktoré bude v roku 2022 distribuovať mestám a obciam za účelom zjednodušenia administrácie spojenej s ich prijímaním a nahlasovaním Stredisku.

66

II. Odborné podujatia k problematike dočasných vyrovnávacích opatrení

Stredisko realizovalo vzdelávacie aktivity, ktoré boli zamerané na problematiku nediskriminácie a dočasných vyrovnávacích opatrení. Každá vzdelávacia aktivita, ktorú Stredisko realizuje v rámci vzdelávacej témy Nediskriminácia a Manažment roz-

manitosti a rovného zaobchádzania, obsahuje aj problematiku DVO. Stredisko v roku 2021 uskutočnilo 16 vzdelávacích aktivít s presahom na DVO celkovo pre 306 účastníkov/ účastníčok pre orgány verejnej správy a samosprávy a tiež univerzity.

Online vzdelávanie pre zamestnávateľov Diverzita na pracovisku a Vzdelávanie subjektov verejnej správy a samosprávy

Na splnení úlohy sa podieľal organizačný útvar Externejšieho činnosti a medzinárodných vzťahov. Bližšie pozri:

Vonkajšie vzťahy, časť Projekty na str. 42.

Extrémizmus a nenávistné prejavy na internete

I. Vytvorenie metodiky vzdelávania k problematike nenávistných prejavov na internete

Stredisko sa v roku 2021 zameralo na monitorovanie situácie v spoločnosti, zber a analýzu verejne dostupných dát a pripravilo prvú časť interného metodického materiálu určeného na vzdelávacie účely. Metodika obsahuje výklad pojmov, ciele, zodpovednosť za zverejnený obsah, odporúčania pre žiakov/žiačky a verejnosť vo vzťahu k nepravdivým informáciám a nenávisným prejavom, príklady z praxe a informácie k slobode prejavu. Vzhľadom k rozsahu problema-

tiky a komplexnosti, bude Stredisko v roku 2022 pokračovať v príprave druhej časti metodického materiálu a zbierať relevantné dáta v dôsledku rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní a súdov, ktoré tvoria dôležitý aspekt pri tvorbe metodiky. Metodický materiál bude dostupný lektorom/lektorkám Strediska na účely prípravy a aktualizácie vzdelávacích aktivít pre základné školy, stredné školy a dospelé cieľové skupiny.

II. Vzdelávacie aktivity k problematike extrémizmu v kontexte šírenia nepravdivých informácií

Stredisko v roku 2021 realizovalo vzdelávacie aktivity zamerané na problematiku extrémizmu v kontexte šírenia nepravdivých informácií. Stredisko v téme extrémizmu reagovalo na spoločenskú situáciu, konkr. šírenie nepravdivých informácií, hoaxov, konšpiračných teórií, ale aj informácií, ktoré boli získané z objektívnych a relevantných zdrojov, ale nesprávne interpretované a cielene

skreslené. Z toho dôvodu Stredisko zaradilo v rámci témy kritického myslenia a extrémizmu aj podtému šírenia nepravdivých informácií, Stredisko tak v roku 2021 realizovalo 33 aktivít pre základné a stredné školy pre 669 žiakov/žiačok. Z toho 14 aktivít bolo realizovaných na stredných školách pre 316 žiakov/žiačok a 19 aktivít pre 353 žiakov/žiačok na základných školách.

Okrúhle stoly

Problematika šikany, kyberšikany a bezpečnosti používania sociálnych sietí bola v roku 2021 diskutovanou témou vzhľadom na pokračujúce vyučovanie v online priestore. Reakciou na spoločenskú situáciu v ob-

lasti online bezpečnosti bola iniciatíva viacerých poslancov a poslankyň Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá vyústila do novelizácie Trestného zákona a vzniku nového trestného činu - nebezpečné elektronické

obťažovanie (§ 360a Trestného zákona). To podnietilo Stredisko a dňa 7.7.2021 zorganizovalo okrúhly stôl, ktorého sa zúčastnili zástupcovia a zástupkyne Akadémie Policajného zboru, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, IPČka - internetovej poradňa pre mladých, Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, digiQ a Slovenskej akadémie vied. Na stretnutí vznikla iniciatíva pre spoločný postup v rámci boja proti šikane a kyberšikane na školách, ktorú prevzalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a predložilo návrh akčného plánu boja proti šikane na roky 2022-2023. V nadväznosti na pracovné stretnutie sa dňa 8.11.2021 v priestoroch Strediska uskutočnilo stretnutie za účasti relevantných subjektov k pri-

pravovanému akčnému plánu a diskutovalo sa o návrhoch a pripomienkach zúčastnených.

Stredisko v roku 2021 spolupracovalo v oblasti eliminácie násillia na ženách s občianskym združením Náruč a realizovalo pracovné stretnutie, zamerané na poskytnutie relevantných informácií pri tvorbe vzdelávacieho modulu súvisiaceho s Plánom činnosti Strediska na rok 2021. Vzhľadom k pandemickej situácii v čase riešenia pracovnej úlohy sa uskutočnilo individuálne stretnutie s pracovníkmi/pracovničkami OZ Náruč aj vzhľadom k citlivosti uvedenej problematiky, čím sa nahradila forma okrúhleho stola plánovaného prezenčnou formou s viacerými relevantnými aktérmi/aktérkami.

OSTATNÉ ÚLOHY

Aktivity v rámci Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Počas roka 2021 sa zamestnanci a zamestnankyne Strediska aktívne zúčastňovali jednotlivých zasadnutí výborov **Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť**. Konkrétne zasadnutí Výboru pre deti a mládež (4.5.2021, 21.9.2021, 30.11.2021), Výboru pre práva LGBTI osôb (11.6.2021), Výboru pre rodovú rovnosť (11.5.2021, 30.9.2021,

7.12.2021) a Výboru pre osoby so zdravotným postihnutím (27.4.2021, 28.9.2021, 8.12.2021). Výkonná riaditeľka sa aktívne (odborné príspevky do programu) zúčastnila všetkých realizovaných zasadnutí **Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť v roku 2021**.

Spolupráca na národnej úrovni

Zamestnanci a zamestnankyne Strediska sa zúčastnili nasledovných pracovných stretnutí, rokovaní, ško-

lení a konferencií s relevantnými aktérmi v oblasti ľudských práv a nediskriminácie:

- Diskusia a prezentácia pre zvýšenie participácie miest a obcí na implementácii Európskej zelenej dohody, Európska zelená dohoda v regiónoch, 9.2.2021 (online);
- Podpísanie memoranda o spolupráci s NÚCEM v oblasti analýzy a spracovávaní dát o prístupe k vzdelaniu pre zraniteľné skupiny, 15.4.2021 (Bratislava);
- Okrúhly stôl pod názvom „*Ľudskoprávne implikácie drogových politík*“, organizovaný Strediskom, 24.5.2021 (Bratislava);
- Kyjevské medzinárodné fórum k inklúzii Rómov, organizované ukrajinskou ombudsmankou, 27.5.2021 (online);
- Okrúhly stôl *Rodové predsudky a umelá inteligencia*, ktorý zorganizoval Euractiv, 10.6.2021 (online);
- Informačný seminár k spusteniu stránky Príručka ľudských práv - Human Rights Guide, verzia Slovensko organizovaný Helsinským Výborom, 18.6.2021 (Bratislava);
- Záverečná konferencia k projektu Podpora zamestnateľnosti rodičov po rodičovskej dovolenke, FEMALE, 19.8.2021 (Bratislava);
- Odborná konferencia k národnému projektu Rodová rovnosť na pracovisku, odbor rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, 7.9.2021 (Bratislava);
- Okrúhly stôl organizovaný OZ Quo Vadis na tému život LGBT+ Rómov a Rómov v našej spoločnosti, 23.9.2021 (online);

- Konferencia XV. Lubyho právnické dni na tému *Ujma zo straty ľudského života a jej náhrada v súkromnom práve*, organizovaná Nadáciou Štefana Lubyho a Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave, 23.-24.9.2021 (online);
- Konferencia *Podpora rodovej rovnosti a súladu pracovného a súkromného života na Slovensku*, 21.10.2021 (Bratislava);
- Diskusia *Dá sa bojovať proti násiliu na ženách bez rodovej rovnosti?*, ktorý zorganizoval Euractiv, 27.10.2021 (online);
- Okrúhly stôl organizovaný MPSVR SR pri príležitosti návštevy zástupcov organizácie FEANTSA k problematika prevencie a ukončovania bezdomovectva za účasti verejných aj mimovládnych organizácií, 3.11.2021 (Bratislava);
- Diskusia *Prospects of Feminist Diplomacy for CEE and Slovakia*, ktorý zorganizoval Euractiv, 11.11.2021 (online);
- Konferencia *Obmedzovanie ľudských práv* na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, 11.11.2021 (Bratislava);
- Podujatie *Raňajky s novinami*, organizované Strediskom, 19.11. 2021 (Bratislava);
- Medzinárodná konferencia Human Rights Forum organizovaná Centrom pre komunitné organizovanie a platformou Nie v našom meste, diskusia *Ako sa vysporiadať s extrémizmom na Slovensku*, 24.11.2021 (Banská Bystrica);
- Okrúhly stôl OZ *Možnosť voľby Ako napĺňať právo detí a mladých ľudí na kvalitné vzdelávanie v oblasti vzťahovej a sexuálnej výchovy?* 24. 11.2021 (online);
- Rokovanie Koordinačného výboru pre horizontálne princípy Rovnosť mužov a žien a Nediskriminácia, 2.12.2021 (online);
- Diskusia *Vzdelávanie k ľudským právam ako prevencia násillia*, IVPR - Národný projekt Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie, 10.12.2021 (online);

70

- Okrúhly stôl organizovaný OZ *Quo Vadis* na tému *"Rómska LGBTI menšina a viacnásobná diskriminácia."*, 15.12.2021 (online).

V uplynulom kalendárnom roku v rámci spolupráce s vysokými školami vykonávalo odbornú stáž na Stredisku päť stážistiek. Konkrétne jedna stážistka z Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, dve stážistky z Fakulty sociálnych a ekonomických vied Univerzity Komenského v Bratislave, jedna stážistka z University of Leeds a jedna stážistka z The Hague University of Applied Sciences.

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ
STREDISKO
PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

IV. FINANČNÉ HOSPODÁRENIE

Ministerstvo financií SR doručilo Slovenskému národnému stredisku pre ľudské práva listom zo dňa 17.12.2020 pod č. MF/020420/2020-442 záväzný limit dotácie zo štátneho rozpočtu na rok 2021 na financovanie jeho činnosti v celkovej sume 849 874 eur, z toho na bežné výdavky v sume 849 874 eur.

Tento záväzný limit bol rozpracovaný do rozpočtu Strediska na jednotlivé položky, zaevidovaný na Ministerstve financií SR a schválený Uznesením Správnej rady Strediska č. 672.

Stredisko hospodári s finančnými prostriedkami a vedie účtovníctvo podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o úč-

tovníctve v znení neskorších predpisov a v súlade s Opatrením MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky č. MF/16786/2007-31.

Stredisko je v rozpočtovej schéme Ministerstva financií SR zaradené medzi „ostatné subjekty verejnej správy“ a podľa pokynu Ministerstva financií SR č. MF/27059/2008-311 je povinné predkladať na hodnotenie plnenia rozpočtu verejnej správy súvahu, výkaz ziskov a strát a ďalšie požadované výkazy Ministerstvu financií SR a Štátnej pokladnici.

Príjmy Slovenského národného strediska pre ľudské práva

Príjmy Strediska v roku 2021 tvorili:

A. Dotácia zo štátneho rozpočtu vo výške 849 874 eur na bežné výdavky.

Dotácia na bežné výdavky bola určená v súlade s článkom 3 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Organizáciou spojených národov o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva (č. 29/1995 Z. z.) a podľa § 2 ods. 2 zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva v znení neskorších predpisov na financovanie prevádzky Strediska, vrátane jeho regionálnych kancelárií a na financovanie činností, ktoré Stredisko plní zo zákona, t.j. na úlohy v oblasti ľudských práv a základných slobôd a v oblasti dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania.

B. Grant z prostriedkov Ministerstva zahraničných vecí Holandského kráľovstva vo výške 14 000 eur.

C. Grant z prostriedkov Nórskeho finančného mechanizmu 2014-2021 a štátneho rozpočtu SR vo výške 21.871,94 eur a 3.859,76 eur.

Výdavky Slovenského národného strediska pre ľudské práva z prostriedkov Štátneho rozpočtu

Bežné výdavky hradené z prostriedkov Štátneho rozpočtu boli vo výške 849 601,40 eur, čo predstavuje čerpanie 99,97 %.

Jednotlivé položky ekonomickej rozpočtovej klasifikácie boli čerpané v nasledovnej výške:

611 – základné platy boli čerpané vo výške 418 660,54 eur (98,86 %)

614 – odmeny boli čerpané vo výške 29 450 eur

620 – poistné a príspevok do poisťovní bolo čerpané vo výške 165 520,67 eur (108,89 %)

631 – cestovné náhrady boli čerpané vo výške 894,29 eur (18,63 %)

632 – energia, voda a komunikácie boli čerpané vo výške 17 832,30 eur (101,03%)

633 – materiál bol čerpaný vo výške 16 532,50 eur (83,07 %)

634 – dopravné bolo čerpané vo výške 2 777,66 eur (58,64 %)

635 – rutinná a štandardná údržba (prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky) bola čerpaná vo výške 706,91 eur

636 – nájom bol čerpaný vo výške 95 101,93 eur (98,81 %)

637 – služby boli čerpané vo výške 97 687,75 eur (suma zahŕňa aj služby spojené s ďalšou údržbou výpočtovej techniky) (80,19 %)

642 – náhrady mzdy a platu a odstupného boli čerpané vo výške 1 236,85 eur (103,07 %)

649 – členské príspevky medzinárodným organizáciám boli čerpané vo výške 3 200 eur (106,67 %).

Celková suma nespotrebovaných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vo výške **272,60 eur** (nepoužitá dotácia na bežné výdavky) bude poukázaná na účet Ministerstva financií

SR v súlade s Pokynom Ministerstva financií Slovenskej republiky na zúčtovanie finančných vzťahov so štátnym rozpočtom za rok 2021.

Kapitálové výdavky

Suma **120 eur** nepoužitej dotácie na kapitálové výdavky z roku 2019 smela byť prenesená a dočerpaná v rámci nasledujúcich 2 rokov, teda do 31.12.2021. Nakoľko sa použitie prostriedkov z dotácie na kapitálové výdavky vykazuje naraz, celá dotácia vo výške 17 500 eur bola presunutá na použitie v roku 2021. Suma 120,- eur bude poukázaná na účet Minister-

stva financií SR v súlade s Pokynom Ministerstva financií Slovenskej republiky na zúčtovanie finančných vzťahov so štátnym rozpočtom za rok 2021.

Celkové čerpanie dotácie zo štátneho rozpočtu na rok 2021 na financovanie činnosti Strediska bolo vo výške 99,97 %.

Prílohy

Príloha č. 1: Zoznam mediálnych výstupov za rok 2021

Názov	Popis	Dátum
Pravda.sk	Silvia Porubänová v Ide o pravdu o roku 2022: Verím, že to najhoršie má Slovensko už za sebou	29.12.2021
Anjeli strážny (RTVS)	Hostkou v talkshow Aleny Heribanovej bola výkonná riaditeľka Silvia Porubänová	18.12.2021
V politike (TA3)	Silvia Porubänová o komunikácii vlády v čase koronakrízy	12.12.2021
Dá sa rozmanitosť na pracovisku merať? Nový nástroj pre zamestnávateľov má veľké ambície (tlačová správa)		15.10.2021
Vzdelávanie k ľudským právam ako prevencia násillia (FB záznam)	Diskusia o tom, že vzdelávanie k rešpektu je nielen vhodnou formou prevencie proti násilliu, ale aj iným prejavom nenávisti.	10.10.2021
Pravda.sk	Nádej a vízia	08.12.2021
Dámsky klub (RTVS) (začiatok od 01:01:00)	Silvia Porubänová o zvládaní pandemickej situácie	07.12.2021
Zastavme násillie na ženách hneď teraz (tlačová správa)	Vyslovenie podpory kampani Zastavme násillie na ženách 2021	25.11.2021
Ako sa vysporiadať s extrémizmom na Slovensku (FB záznam)	Radka Vicenová diskutovala na podujatí „HUMAN FORUM – Demokracia v ohrození?“	24.11.2021
Pravda.sk	Násillie páchané na ženách: Memento spoločnej zodpovednosti	24.11.2021
Z prvej ruky (RTVS)	Silvia Porubänová o tom, ako vnímame po 32 rokoch udalosti zo 17. novembra	17.11.2021
Noviny TV JOJ (joj.sk) (začiatok od 15:15)	Pandemická vyčerpanosť rozdeľuje	16.11.2021
Pravda.sk	10. november – Svetový deň vedy pre mier a rozvoj	10.11.2021
TA3.com	Silvia Porubänová o aktuálnej situácii v politike	31.10.2021
Výkonná riaditeľka SNSLP Silvia Porubänová a zástupcovia a zástupkyne kľúčových odborov na návšteve u prezidentky Zuzany Čaputovej. Téma: posúdenie otázky zvyšovania cien	Vyjadrenie v médiách ta3.com, Televízne noviny na Markíze, Noviny JOJ, Správy RTVS, pravda.sk, sme.sk, a iní.	29.10.2021
Pravda.sk	Správa o správe	28.10.2021

Názov	Popis	Dátum
cas.sk	Rozhovor so Silviou Porubánovou o situácii na Slovensku	24.10.2021
Televízne Noviny (Tv Markíza) (začiatok od 17:25)	Vyjadrenie k statusu poslanca Tomáša Tarabu a možnej šikane prezidentkinej dcéry Emmy	20.10.2021
Noviny TV JOJ (joj.sk) (začiatok od 13:00)	Vyjadrenie k statusu poslanca Tomáša Tarabu a možnej šikane prezidentkinej dcéry Emmy	20.10.2021
aktuality.sk	Vyjadrenie k odporcom očkovania, ktorí sa prezentujú na internete	19.10.2021
Dá sa rozmanitosť na pracovisku merať? Nový nástroj pre zamestnávateľov má veľké ambície (tlačová správa)		15.10.2021
Pravda.sk	Domáce násilie v čase pandémie a trocha štatistiky	13.10.2021
Galavečer Národná cena za dizajn (video záznam)	V kategórii Spoločnosť a životné prostredie cenu odovzdala výkonná riaditeľka SNSLP Silvia Porubánová	08.10.2021
Emma (časopis)	Zmena prichádza – rozhovor so Silviou Porubánovou	október 2021
Môže byť lepšia starostlivosť o duševné zdravie nástrojom pre zlepšenie stavu spoločnosti? (Dni nezábudiek – diskusia)	Diskusia o duševnom zdraví, ktorú organizuje Liga za duševné zdravie SR v spolupráci s týždenníkom .týždeň a Denník N	30.09.2021
Pravda.sk	Jesenný cukor a bič?	29.09.2021
Slovenka (časopis – č. 39)	Očkovanie je otázkou prežitia – rozhovor so Silviou Porubánovou	29.09.2021
Zvýhodňovanie očkovaných zákonom nemusí byť diskriminačné (tlačová správa)	Tlačovú správu prebrali napr. aktuality.sk, cas.sk, ta3.com, a iní	27.09.2021
Televízne noviny (Televízia Markíza) (začiatok od 40:00)	Vyjadrenie k aktívnemu starnutiu	27.09.2021
Silná Zostava (RTVS)	Bezdetnosť – módný trend alebo legitímna životná voľba?	22.09.2021
Luxury Prague Life (lp-life.cz)	Rozhovor so Silviou Porubánovou	22.09.2021
Zdravotná starostlivosť nie je otázkou presvedčenia (tlačová správa)	Tlačovú správu prebrali napr. aktuality.sk, cas.sk, ta3.com, a iní	16.09.2021
Správy (RTVS)	Návšteva pápeža a jeho odkaz pomáhať chudobným	15.09.2021
Právo na pokojné zhromažďovanie nie je v demokratickej spoločnosti bezhraničné (tlačová správa)		08.09.2021

Názov	Popis	Dátum
Koronavírus špeciál (RTVS)	Protesty proti očkovaniu a právo na pokojné zhromaždenie	06.09.2021
Pluska.sk	Zhromaždenie „Sloboda pre Roba“	26.08.2021
Rodičovský bonus je v rozpore s antidiskriminačnou legislatívou (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 5 prevzatí (napr. sme.sk)	25.08.2021
Každý má právo na dostupné bývanie (tlačová správa)		24.08.2021
Televízne noviny (Televízia Markíza) (začiatok od 34:45)	Vyjadrenie k záujmu ľudí očkovať sa pred príchodom pápeža	24.08.2021
10 životov zachrániť nestačí (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 5 prevzatí (napr. topky.sk)	20.08.2021
Pravda.sk	Prísť do školy, zostať v škole	18.08.2021
Ekonomický newfilter (podcast Denníka N)	Zlavy pre zaočkovaných	13.08.2021
Pluska.sk	O vplyve pandémie COVID-19 na spoločnosť	05.08.2021
Pravda.sk	O právnom štáte v roku 2021	04.08.2021
Hlavné správy (TA3) (začiatok od 04:20)	Silvia Porubánová o protestoch pred prezidentským palácom	02.08.2021
Dobré ráno (podcast Denníka Sme)	Kyberšikana ako trestný čin	28.07.2021
Test diskriminácie a „zvyšovanie“ zaočkovaných osôb štátom (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 5 prevzatí (napr. cas.sk, pluska.sk)	23.07.2021
Pravda.sk	Bližšie k smrti, bližšie k životu	21.07.2021
tyzden.sk	Silvia Porubánová k motivovaniu nezaočkovaných osôb	12.07.2021
Pravda.sk	Sen o férovej spoločnosti. Dúhový Pride Bratislava 2021	07.07.2021
Dúhový PRIDE Bratislava	Príhovor Silvie Porubánovej na slávnostnom otvorení festivalu	01.07.2021
Pravda.sk	Dievča, ktoré inšpiruje	23.06.2021
Žurnál (TA3)	Vyjadrenie k novej segregácii žiakov v obci Ostrovany	13.06.2021
Pravda.sk	Deti a riziká digitálneho sveta	09.06.2021
Pravda.sk	Po covide	26.05.2021
Ľudskoprávne implikácie drogových politik (tlačová správa)	Tlačovú správu prevzali napr. sme.sk, finreport.sk, netky.sk, a iní	25.05.2021
Silná Zostava (RTVS)	Pandémia neplodnosti – príčiny a dôsledky	20.05.2021

Názov	Popis	Dátum
LGBT+ Business Fórum (Nadácia Pontis)	Príspevok Silvie Porubánovej 'Formy pomoci a podpory LGBT+ osobám v rámci antidiskriminačného zákona'	17.05.2021
Správy (RTVS)	Pandemické opatrenia boli protiústavné	16.05.2021
Café Európa	Silvia Porubánová spolu s inými hosťami diskutovala o ľudských právach	12.05.2021
Pravda.sk	Viac intervencie, viac detí?	12.05.2021
Správy (RTVS)	Očkovanie tehotných žien	09.05.2021
Za oponou (TA3)	Silvia Porubánová o aktuálnej situácii v politike a ako na demografický rast	08.05.2021
Nevzatie na vedomie správy verejnej ochrankyne práv je prejavom neúcty k ochrane ľudských práv (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 7 prevzatí (dobrenoviny.sk, a iní)	07.05.2021
Tehotné ženy by mali mať možnosť prioritného očkovania (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 30 prevzatí (cas.sk, ta3.com, a iní)	05.05-06.05.2021
tyzden.sk	Pôrodnosť na Slovensku klesá. Odborníci vysvetlili, čo to znamená	04.05.2021
Pandémia zvýšila citlivosť spoločnosti na porušovanie ľudských práv (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 10 prevzatí (sme.sk, a iní)	03.05.2021
Návrat detí do škôl (TA3)	Rodičia sa obávajú o budúcnosť detí, dištančné vzdelávanie dalo zabrať	30.04.2021
Pravda.sk	Aj rozvodovosť ?!	28.04.2021
webnoviny.sk	Vplyv pandémie na rozvodovosť	26.04.2021
SK Dejiny (RTVS)	Rovnosť a nerovnosť pohlaví, emancipácia aj feminizmus	26.04.2021
Kultúra.sk (RTVS)	Úloha umenia a kultúry na formovanie osobnosti človeka v čase pandémie	24.04.2021
Správy (RTVS)	Škody nielen vo vzdelaní	22.04.2021
Správy (RTVS)	Rúško alebo negatívny test ako podmienka nástupu dieťaťa do školy	22.04.2021
Silná Zostava (RTVS)	Deti pandémie – dôsledky sociálnej izolácie na deti a mládež	22.04.2021
Televízne noviny (Televízia Markíza) (začiatok od 39:00)	Vyjadrenie ku kauze prijímania úplatku	20.04.2021
Pravda.sk	Neakceptovateľné	14.04.2021
Pluska.sk	K rokom vládnutia prezidentky Zuzany Čaputovej	13.04.2021

Názov	Popis	Dátum
Pluska.sk	Najsilnejšie momenty úradovania prezidentky Zuzany Čaputovej	11.04.2021
Občan za dverami (RTVS)	Pandémia a situácia detí	11.04.2021
(TA3)	K Medzinárodnému dňu Rómov	08.04.2021
Právna úprava výberového konania sudcov najvyššieho správneho súdu slovenskej republiky nie je protiústavná ani diskriminačná (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 5 prevzatí (teraz.sk, a iní)	06.04.2021
Pravda.sk	Vyčerpanie	31.03.2021
Myšlienkov (FB Podivný barón)	Diskusia s Tomášom Földesom a Marekom Vatralom o tom, čo je diskriminácia, aké sú jej prejavy a aká je prevencia voči nej	30.03.2021
V politike (TA3) (začiatok od 52:25)	Silvia Porubánová o napätí v spoločnosti	28.03.2021
Televízne noviny (Televízia Markíza) (začiatok od 34:00)	Vyjadrenie k prípadu životnej situácie detí v osade	27.03.2021
Nový čas	Silvia Porubánová o aktuálnej situácii vo vládnej koalícii	24.03.2021
Nový čas	Rok Igora Matoviča očami odborníkov	22.03.2021
Za oponou (TA3)	Silvia Porubánová o aktuálnej situácii vládnej krízy	20.03.2021
Pravda.sk	Pandémia a duševné zdravie	17.03.2021
Klub3 (RTVS) (začiatok od 10:20)	Dopady pandémie na ohrozené skupiny	16.03.2021
Televízne noviny (Televízia Markíza) (začiatok od 36:35)	Vyjadrenie k prípadu životnej situácie detí v osade	12.03.2021
Televízne noviny (Televízia Markíza) (začiatok od 07:15)	Vyjadrenie k aktuálnym dátam úmrtnosti v SR	12.03.2021
Silná Zostava (RTVS)	K téme Radikalizácia mladých v čase pandémie bola hosťom diskusie Radka Vicenová	11.03.2021
#HlbokáOnline	Silvia Porubánová spolu s inými hosťami diskutovala o mieste žien v medzinárodnej politike	10.03.2021
TV Bratislava	Porušujú COVID opatrenia naše ľudské práva? Príklady porušovania našich ľudských práv počas existujúcej pandémie	05.03.2021
Teleráno (Televízia Markíza) (začiatok od 31:15)	Svetové ženské líderky, zvládanie pandémie a úloha žien v politike	03.03.2021
Pravda.sk	Bez stigmy veku	03.03.2021

Názov	Popis	Dátum
Pluska.sk	Vyjadrenie o komunikácii vlády v čase koronakrízy	24.02.2021
Správy (RTVS)	Rozdielne tehotenské dávky ženám pracujúcim v polícii, hasičskom zbore, zbore väzenskej a justičnej stráže a profesionálnym vojačkám	21.02.2021
Pluska.sk	Rozhovor k výročiu vraždy J.Kuciaka a M. Kušnírovej	21.02.2021
Špeciálne Štúdio TA3	Výkonná riaditeľka Silvia Porubánová k 3. výročiu vraždy J.Kuciaka a M. Kušnírovej	21.02.2021
Židia na Slovensku	Výkonná riaditeľka Silvia Porubánová hovorí o rozdiel medzi štátnou príslušnosťou, ktorú máme uvedenú v dokladoch a národnosťou, ktorú cítime a volíme si sami	19.02.2021
Tak Takto (TA3)	Interrupcie ako politická otázka	18.02.2021
Pravda.sk	Mýtus instantnej krásy	17.02.2021
SME.sk	Rozdielne tehotenské dávky ženám pracujúcim v polícii, hasičskom zbore, zbore väzenskej a justičnej stráže a profesionálnym vojačkám sú diskriminačné	16.02.2021
Pluska.sk	Prístup k službám v oblasti reprodukčného zdravia pre ženy nad 40 rokov	16.02.2021
Rozdielne tehotenské dávky ženám pracujúcim v polícii, hasičskom zbore, zbore väzenskej a justičnej stráže a profesionálnym vojačkám (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 17 prevzatí (pravda.sk, sme.sk, a iní)	15.02.2021
Reportéri (RTVS)	Liečba detí ako „nadštandard“. Reportáž k preplateniu lieku na liečbu Elišky a povinnosti dodržiavania rovnakého zaobchádzania zo strany poisťovne	15.02.2021
V politike (TA3) (začiatok od 01:27:00)	Výkonná riaditeľka Silvia Porubánová diskutovala o aktuálnej téme návratu detí do škôl	07.02.2021
Prihlásenie sa k viacerým národnostiam pri sčítaní obyvateľstva (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 10 prevzatí	05.02.2021

Názov	Popis	Dátum
Správy z regiónov (RTVS)	Relácia RTVS venujúca sa téme práva na bývanie mladých ľudí po ukončení pobytu v detskom domove	05.02.2021
Pluska.sk	K súčasnej úprave interrupčnej legislatívy na Slovensku	25.01.2021
Podcast Únie materských centier	V podcaste sme otvorili problematiku poručníckych sporov z pohľadu ľudských práv	25.01.2021
Stanovisko k medializovanému právnemu názoru na povinnosť zamestnancov preukazovať sa negatívnym testom (tlačová správa)	Tlačová správa mala cca 5 prevzatí (sme.sk, a iní)	21.01.2021
Pravda.sk	Radosť zo života, radosť z vládnutia	20.01.2021
Tak Takto? (TA3)	Výkonná riaditeľka Silvia Porubánová k súčasnej situácii koronakrízy a jej dôsledkov	12.01.2021
Pluska.sk	Útoky na cirkev pre zakázané omše	05.01.2021
Rozhovor pre Ženy v meste	Rozhovor so Silviou Porubánovou, v ktorom sa dozviete, či môže pandémia zlepšiť postavenie žien v spoločnosti, či aký vplyv má vláda na práva žien na Slovensku	05.01.2021

Príloha č. 2: Organizačná štruktúra

